

TRESTNÝ ZÁKON

TRESTNÝ PORIADOK

ZÁKON O TRESTNEJ
ZODPOVEDNOSTI
PRÁVNICKÝCH OSÔB

ZÁKON
O POLICAJNOM ZBORE

PRIESTUPKY

REGISTER TRESTOV

TRESTNÉ PRÁVO

2024 po novelách k 6. 8. 2024

O b s a h

1. Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon	4
– po novele zákonom č. 40/2024 Z. z., po novele zákonom č. 47/2024 Z. z., po novele zákonom č. 214/2024 Z. z. a po rozhodnutí č. 215/2024 Z. z. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky)	
2. Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok	114
– po novele zákonom č. 40/2024 Z. z. a po rozhodnutí č. 215/2024 Z. z. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky)	
3. Zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb	263
– po novele zákonom č. 40/2024 Z. z. a po rozhodnutí č. 215/2024 Z. z. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky)	
4. Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore	279
– po novele zákonom č. 166/2024 Z. z. (prvá novela)	

Upozornenie na zmenu:

5. Zákon č. 192/2023 Z. z. o registri trestov – po novele zákonom č. 161/2024 Z. z. (prvá novela) a po novele zákonom č. 179/2024 Z. z. (druhá novela)	319
6. Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch – po novele zákonom č. 166/2024 Z. z. (druhá novela)	320

P
O
R
A
D
C
A

Vydavateľ

PORADCA, s. r. o.

Pri Celulóžke 40

010 01 Žilina

tel.: 041-56 52 983, 56 52 871

<http://www.poradca.sk>

redakcia@poradca.sk

Zodpovedná redaktorka

Mgr. Stanislava Kresaňová

Objednávky

prijímame telefonicky

041-56 52 871, 877, 879

0915 033 300, 0911 193 135

e-mailom abos@poradca.sk

na e-shope www.poradca.sk

pisomne na adrese vydavateľstva

Tlač august 2024

Cena výtlačku 8,50 €

ISBN 978-80-8162-279-3

PREHLAD

1

Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon

PRVÁ ČASŤ	VŠEOBECNÉ USTANOVENIA §	1.....4
PRVÁ HLAVA	PÔSOBNOSŤ ZÁKONA	
	A ZÁKLADY TRESTNEJ ZODPOVEDNOSTI	
Prvý diel	Trestný zákon a jeho pôsobnosť..... §	2-7b.....4
Druhý diel	Základy trestnej zodpovednosti	
PRVÝ ODDIEL	POJEM A DRUHY TRESTNÉHO ČINU..... §	8-18.....5
DRUHÝ ODDIEL	PÁCHATEĽ, SPOLUPÁCHATEĽ	
	A ÚČASTNÍK TRESTNÉHO ČINU..... §	19-21.....7
TRETÍ ODDIEL	OKOLNOSTI VYLUČUJÚCE TRESTNÚ ZODPOVEDNOSŤ..... §	22-23.....7
ŠTVRTÝ ODDIEL	OKOLNOSTI VYLUČUJÚCE PROTIPRÁVNOSŤ ČINU..... §	24-30.....7
DRUHÁ HLAVA	SANKCIE	
Prvý diel	Druhy sankcií..... §	31-33.....8
Druhý diel	Základné zásady ukladania sankcií..... §	33a-45.....9
Tretí diel	Ukladanie a výkon jednotlivých trestov..... §	46-65.....14
Štvrtý diel	Premena zvyšku trestu odňatia slobody na trest domáceho väzenia, podmienené prepustenie a podmienené upustenie od výkonu zvyšku niektorých trestov..... §	65a-72b.....20
Piaty diel	Ochranné opatrenia..... §	73-83b.....23
TRETIA HLAVA	ZÁNIK TRESTNOSTI A TRESTU §	84-93.....26
ŠTVRTÁ HLAVA	OSOBITNÉ USTANOVENIA O STÍHANÍ MLADISTVÝCH	
Prvý diel	Trestná zodpovednosť..... §	94-95.....29
Druhý diel	Zánik trestnosti..... §	96.....29
Tretí diel	Ukladanie sankcií a výchovných opatrení mladistvému... §	97-101.....29
Štvrtý diel	Ochranná výchova..... §	102-105.....30
Piaty diel	Výchovné opatrenia..... §	106-108.....31
Šiesty diel	Tresty..... §	109-121.....31
PIATA HLAVA	VÝKLAD POJMOV	
Prvý diel	Všeobecné pojmy..... §	122-137a.....34
Druhý diel	Osobitné kvalifikačné pojmy..... §	138-143.....41
DRUHÁ ČASŤ	OSOBITNÁ ČASŤ	
PRVÁ HLAVA	TRESTNÉ ČINY PROTI ŽIVOTU A ZDRAVIU	
Prvý diel	Trestné činy proti životu..... §	144-154.....42
Druhý diel	Trestné činy proti zdraviu..... §	155-160.....44
Tretí diel	Trestné činy ohrozujúce život alebo zdravie..... §	161-178.....45
DRUHÁ HLAVA	TRESTNÉ ČINY PROTI SLOBODE	
	A ĽUDSKEJ DÔSTOJNOSTI	
Prvý diel	Trestné činy proti slobode..... §	179-198.....49
Druhý diel	Trestné činy proti ľudskej dôstojnosti..... §	199-203.....53
TRETIA HLAVA	TRESTNÉ ČINY PROTI RODINE A MLÁDEŽI §	204-211.....55
ŠTVRTÁ HLAVA	TRESTNÉ ČINY PROTI MAJETKU §	212-249a.....56
PIATA HLAVA	TRESTNÉ ČINY HOSPODÁRSKE	
Prvý diel	Trestné činy ohrozujúce trhovú ekonomiku..... §	250-258.....66
Druhý diel	Trestné činy proti hospodárskej disciplíne..... §	259-269a.....68
Tretí diel	Trestné činy proti mene a trestné činy daňové..... §	270-280.....71
Štvrtý diel	Trestné činy proti priemyselným právam a proti autorskému právu..... §	281-283.....73

ŠIESTA HLAVA

- Prvý diel
Druhý diel

SIEDMA HLAVA

- Prvý diel
Druhý diel

ÔSMA HLAVA

- Prvý diel

- Druhý diel
Tretí diel
Štvrtý diel
Piaty diel

DEVIATA HLAVA**DESIATA HLAVA**

- Prvý diel
Druhý diel
Tretí diel
Štvrtý diel

JEDENÁSTA HLAVA

- Prvý diel

- Druhý diel
Tretí diel

- Štvrtý diel

DVANÁSTA HLAVA

- Prvý diel

- Druhý diel
Tretí diel

TRETIA ČASŤ

- Príloha č. 1

- Príloha č. 2

- Príloha č. 3

TRESTNÉ ČINY VŠEOBECNE**NEBEZPEČNÉ A PROTI ŽIVOTNÉMU PROSTREDIU**

Trestné činy všeobecne nebezpečné	§ 284-299a.....	74
Trestné činy proti životnému prostrediu	§ 300-310.....	77

TRESTNÉ ČINY PROTI REPUBLIKE

Trestné činy proti základom republiky	§ 311-317.....	81
Trestné činy proti bezpečnosti republiky	§ 318-320.....	82

**TRESTNÉ ČINY PROTI PORIADKU
VO VEREJNÝCH VECIACH**

Trestné činy proti výkonu právomoci orgánu verejnej moci.....	§ 321-325.....	83
Trestné činy verejných činiteľov	§ 326-327a.....	84
Korupcia	§ 328-336d.....	84
Niektoré formy trestnej súčinnosti	§ 337-341.....	86
Iné formy rušenia činnosti orgánov verejnej moci.....	§ 342-358.....	87
TRESTNÉ ČINY PROTI INÝM PRÁVAM A SLOBODÁM	§ 359-378a.....	91

**TRESTNÉ ČINY PROTI BRANNOSTI, PROTI CIVILNEJ
SLUŽBE, PROTI SLUŽBE V OZBROJENÝCH SILÁCH
A PROTI OBRANE VLASTI**

Trestné činy proti brannosti	§ 379-381.....	95
Trestné činy proti civilnej službe.....	§ 382-385.....	95
Trestné činy proti službe v ozbrojených silách	§ 386-389.....	96
Trestné činy proti obrane vlasti	§ 390-392.....	96

TRESTNÉ ČINY VOJENSKÉ

Trestné činy proti vojenskej podriadenosti a vojenskej cti.....	§ 393-400.....	96
Trestné činy proti povinnosti konať vojenskú službu	§ 401-406.....	98
Trestné činy proti povinnostiam strážnej a dozornej služby	§ 407-409.....	99
Trestné činy ohrozujúce bojaschopnosť	§ 410-415.....	99

**TRESTNÉ ČINY PROTI MIERU, PROTI ĽUDSKOSTI,
TRESTNÉ ČINY TERORIZMU, EXTRÉMIZMU
A TRESTNÉ ČINY VOJNOVÉ**

Trestné činy proti mieru a ľudskosti, trestné činy terorizmu a extrémizmu	§ 417-425.....	100
Trestné činy vojnové	§ 426-434.....	104
Spoločné ustanovenia	§ 435.....	106

SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ

A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA	§ 436-440.....	106
--------------------------------------	----------------	-----

HODNOTY USTANOVUJÚCE NEPATRNÉ MNOŽSTVO OMAMNÝCH LÁTOK A PSYCHOTROPNÝCH LÁTOK.....		110
--	-------	-----

HODNOTY USTANOVUJÚCE NEPATRNÉ MNOŽSTVO RASTLÍN A HÚB OBSAHUJÚCICH OMAMNÉ LÁTKY ALEBO PSYCHOTROPNÉ LÁTKY.....		111
--	-------	-----

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE.....		111
--	-------	-----

Trestný zákon

v znení

zákona č. 650/2005 Z. z., zákona č. 692/2006 Z. z., zákona č. 218/2007 Z. z., zákona č. 491/2008 Z. z., zákona č. 497/2008 Z. z., zákona č. 498/2008 Z. z., zákona č. 59/2009 Z. z., zákona č. 257/2009 Z. z., zákona č. 317/2009 Z. z., zákona č. 492/2009 Z. z., zákona č. 576/2009 Z. z., zákona č. 224/2010 Z. z., zákona č. 547/2010 Z. z., zákona č. 33/2011 Z. z., zákona č. 262/2011 Z. z., zákona č. 313/2011 Z. z., zákona č. 246/2012 Z. z., zákona č. 334/2012 Z. z., zákona č. 204/2013 Z. z., zákona č. 1/2014 Z. z., zákona č. 73/2015 Z. z., zákona č. 78/2015 Z. z., zákona č. 87/2015 Z. z., zákona č. 174/2015 Z. z., zákona č. 397/2015 Z. z., zákona č. 398/2015 Z. z., zákona č. 440/2015 Z. z., zákona č. 444/2015 Z. z., zákona č. 91/2016 Z. z., zákona č. 125/2016 Z. z., zákona č. 316/2016 Z. z., zákona č. 264/2017 Z. z., zákona č. 274/2017 Z. z., zákona č. 161/2018 Z. z., zákona č. 321/2018 Z. z., zákona č. 35/2019 Z. z., nálezu Ústavného súdu SR č. 38/2019 Z. z., zákona č. 214/2019 Z. z., zákona č. 420/2019 Z. z., zákona č. 474/2019 Z. z., zákona č. 288/2020 Z. z., zákona č. 312/2020 Z. z., zákona č. 236/2021 Z. z., zákona č. 357/2021 Z. z., zákona č. 105/2022 Z. z., zákona č. 111/2022 Z. z., zákona č. 117/2023 Z. z., Nálezu Ústavného súdu SR č. 402/2023 Z. z., **zákona č. 40/2024 Z. z., zákona č. 47/2024 Z. z., zákona č. 214/2024 Z. z. a Nálezu Ústavného súdu SR č. 215/2024 Z. z.**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ VŠEOBECNÁ ČASŤ

§ 1

Predmet zákona

Tento zákon upravuje základy trestnej zodpovednosti, druhy trestov, druhy ochranných opatrení, ich ukladanie a skutkové podstaty trestných činov.

PRVÁ HLAVA PÔSOBNOSŤ ZÁKONA A ZÁKLADY TRESTNEJ ZODPOVEDNOSTI

Prvý diel

Trestný zákon a jeho pôsobnosť

§ 2

Časová pôsobnosť

(1) Trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesení rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchateľa priaznivejší.

(2) Páchateľovi možno uložiť taký druh trestu, ktorý dovoľuje uložiť zákon účinný v čase, keď sa o trestnom čine rozhoduje, ak je to pre páchateľa priaznivejšie.

(3) Ak tento zákon neustanovuje inak, ochranné

§ 3

Územná pôsobnosť

(1) Podľa tohto zákona sa posudzuje trestnosť činu, ktorý bol spáchaný na území Slovenskej republiky.

(2) Trestný čin sa považuje za spáchaný na území Slovenskej republiky, aj keď sa páchateľ

- dopustil konania aspoň sčasti na jej území, ak porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného týmto zákonom nastalo alebo malo nastať celkom alebo sčasti mimo jej územia, alebo
- dopustil konania mimo územia Slovenskej republiky, ak tu malo nastať porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného týmto zákonom alebo ak tu mal nastať aspoň sčasti taký následok.

(3) Podľa tohto zákona sa posudzuje aj trestnosť činu, ktorý bol spáchaný mimo územia Slovenskej republiky na palube lode plávajúcej pod štátnou vlajkou Slovenskej republiky alebo na palube lietadla zapísaného v registri lietadiel Slovenskej republiky.

Osobná pôsobnosť

§ 4

Podľa tohto zákona sa posudzuje aj trestnosť činu, ktorý mimo územia Slovenskej republiky spáchal občan Slovenskej republiky alebo cudzinec, ktorý má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt.

§ 5

Podľa tohto zákona sa posudzuje aj trestnosť obzvlášť závažného zločinu, ak bol čin spáchaný mimo územia Slovenskej republiky proti občanovi Slovenskej republiky

a v mieste činu je čin trestný alebo ak miesto činu nepodlieha žiadnej trestnej právomoci.

§ 5a

Podľa tohto zákona sa posudzuje trestnosť **neoprávneného prechovávanía omamnej látky a psychotropnej látky (§ 171), neoprávneného pestovania rastlín a húb obsahujúcich omamnú látku alebo psychotropnú látku (§ 172), neoprávnenej výroby a obchodovania s omamnou látkou a psychotropnou látkou (§ 173), neoprávneného prechovávanía, výroby a obchodovania s drogovým prekurzorom a predmetom určeným na výrobu omamnej látky, psychotropnej látky alebo drogového prekurzora (§ 173a), legalizácie výnosu z trestnej činnosti (§ 233 až 234), falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov (§ 270), uvádzania falšovaných, pozmenených a neoprávnené vyrobených peňazí a cenných papierov (§ 271), výroby a držby falšovateľského náčinia (§ 272), falšovania, pozmeňovania a nedovolennej výroby kolkových známk, poštových cenín, nálepiek a poštových pečiatok (§ 274), falšovania a pozmeňovania kontrolných technických opatrení na označenie tovaru (§ 275), založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny alebo jej člena (§ 297), nedovolennej výroby a držania jadrových materiálov, rádioaktívnych látok, vysoko rizikových chemických látok a vysoko rizikových biologických agensov a toxínov (§ 298 a 299), úkladov proti Slovenskej republike (§ 312), teroru (§ 313 a 314), záškodníctva (§ 315 a 316), sabotáže (§ 317), vyzvedačstva (§ 318), útoku na orgán verejnej moci (§ 321), útoku na verejného činiteľa (§ 323), falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky (§ 352), ohrozenia dôvernej skutočnosti a vyhradenej skutočnosti (§ 353), prevládzačstva (§ 355), ohrozenia mieru (§ 417), genocidia (§ 418), teroristického útoku (§ 419), niektorých foriem účasti na terorizme (§ 419b), financovania terorizmu (§ 419c), cestovania na účel terorizmu (§ 419d), neľudskosti (§ 425), používania zakázaného bojového prostriedku a nedovoleného vedenia boja (§ 426), plienenia v priestore vojnových operácií (§ 427), zneužívania medzinárodne uznávaných označení a štátnych znakov (§ 428), vojnovkej krutosti (§ 431), perzekúcie obyvateľstva (§ 432), vojnového bezprávia (§ 433) aj vtedy, ak taký trestný čin spáchal mimo územia Slovenskej republiky cudzinec, ktorý nemá na území Slovenskej republiky trvalý pobyt.**

§ 6

(1) Podľa tohto zákona sa posudzuje trestnosť činu spáchaného mimo územia Slovenskej republiky cudzincom, ktorý nemá na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, aj vtedy, ak

- čin je trestný aj podľa zákona účinného na území, kde bol spáchaný,
- páchateľ bol zadržaný alebo zatknutý na území Slovenskej republiky a

c) nebol vydaný na trestné stíhanie cudziemu štátu.

(2) Páchateľovi uvedenému v odseku 1 však nemôžno uložiť trest prísnejší, než ustanovuje zákon štátu, na ktorého území bol trestný čin spáchaný.

§ 7

Pôsobnosť podľa medzinárodných zmlúv

(1) Trestnosť činu sa posudzuje podľa tohto zákona aj vtedy, ak to ustanovuje medzinárodná zmluva, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ktorou je Slovenská republika viazaná.

(2) Ustanovenia § 3 až 6 sa nepoužijú, ak to nepripúšťa medzinárodná zmluva, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ktorou je Slovenská republika viazaná.

§ 7a

Pôsobnosť na ukladanie ochranných opatrení

(1) Ochranné opatrenie podľa tohto zákona možno uložiť, ak sa podľa neho posudzuje trestnosť činu, v súvislosti so spáchaním ktorého má byť ochranné opatrenie uložené.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa použije aj vtedy, ak páchateľ činu inak trestného nie je trestne zodpovedný alebo ak ide o osobu, ktorú nemožno stíhať alebo odsúdiť.

§ 7b

Výkon a zohľadnenie rozhodnutia iného štátu

(1) Rozhodnutie súdu iného štátu v trestnej veci možno na území Slovenskej republiky vykonať alebo môže mať iné právne účinky, len ak tak ustanovuje medzinárodná zmluva alebo zákon.

(2) Právoplatné odsúdenie súdom iného členského štátu Európskej únie v trestnom konaní na účely trestného konania sa zohľadní rovnako, ako keby bolo vydané súdom Slovenskej republiky, ak bolo vydané pre čin trestný aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky.

Druhý diel

Základy trestnej zodpovednosti

PRVÝ ODDIEL

POJEM A DRUHÝ TRESTNÉHO ČINU

§ 8

Trestný čin

Trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 9

Druhy trestných činov

Trestný čin je prečin a zločin.

§ 10

Prečin

(1) Prečin je

- a) trestný čin spáchaný z nedbanlivosti alebo
- b) úmyselný trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou päť rokov.

(2) Nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchateľa je jeho závažnosť nepochybne.

§ 11

Zločin

(1) Zločin je úmyselný trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou päť rokov.

(2) O zločin ide aj vtedy, ak v prísnejšej skutkovej podstate prečinu spáchaného úmyselne je ustanovená horná hranica trestnej sadzby prevyšujúca päť rokov.

(3) Zločin, za ktorý tento zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej desať rokov, sa považuje za obzvlášť závažný.

§ 12

Miesto spáchania trestného činu

Miesto spáchania trestného činu je každé miesto, na ktorom

- a) páchateľ konal, alebo
- b) nastal alebo podľa predstavy páchateľa mal nastať následok predpokladaný týmto zákonom.

§ 13

Príprava na zločin

(1) Príprava na zločin je konanie, ktoré spočíva v úmyselnom organizovaní zločinu, zadovážovaní alebo prispôbovaní prostriedkov alebo nástrojov na jeho spáchanie, v spolčení, zhluknutí, návode, objednávaní alebo pomoci na taký zločin alebo v inom úmyselnom vytváraní podmienok na jeho spáchanie, ak nedošlo k pokusu ani dokonaniu zločinu.

(2) Príprava na zločin je trestná podľa trestnej sadzby ustanovenej za zločin, ku ktorému smerovala.

(3) Trestnosť prípravy na zločin zaniká, ak páchateľ dobrovoľne

- a) upustil od ďalšieho konania smerujúceho k spáchaniu zločinu a odstránil nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutej prípravy, alebo
- b) urobil o príprave na zločin oznámenie orgánu činnému v trestnom konaní alebo Policajnému zboru v čase, keď nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutej prípravy, sa mohlo ešte odstrániť; vojak môže toto oznámenie urobiť aj svojmu nadriadenému alebo služobnému orgánu a osoba vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo výkone väzby aj príslušníkovi Zboru väzenskej a justičnej stráže.

(4) Ustanovením odseku 3 nie je dotknutá trestnosť páchateľa za iný trestný čin, ktorý už týmto konaním spáchal.

§ 14

Pokus trestného činu

(1) Pokus trestného činu je konanie, ktoré bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu, ktorého sa páchateľ dopustil v úmysle spáchať trestný čin, ak nedošlo k dokonaniu trestného činu.

(2) Pokus trestného činu je trestný podľa trestnej sadzby ustanovenej na dokonanie trestného činu.

(3) Trestnosť pokusu trestného činu zaniká, ak páchateľ dobrovoľne

- a) upustil od ďalšieho konania potrebného na dokonanie trestného činu a odstránil nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutého pokusu, alebo
- b) urobil o pokuse trestného činu oznámenie orgánu činnému v trestnom konaní alebo Policajnému zboru v čase, keď nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutého pokusu, sa mohlo ešte odstrániť; vojak môže toto oznámenie urobiť aj svojmu nadriadenému alebo služobnému orgánu a osoba vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo výkone väzby aj príslušníkovi Zboru väzenskej a justičnej stráže.

(4) Ustanovením odseku 3 nie je dotknutá trestnosť páchateľa za iný trestný čin, ktorý už týmto konaním spáchal.

Zavinenie

§ 15

Trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchateľ

- a) chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo
- b) vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený.

§ 16

Trestný čin je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchateľ

- a) vedel, že môže spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoľehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí, alebo
- b) nevedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

§ 17

Pre trestnosť činu spáchaného fyzickou osobou treba úmyselné zavinenie, ak tento zákon výslovne neustanovuje, že stačí zavinenie z nedbanlivosti.

§ 18

Na priťažujúcu okolnosť alebo na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, sa prihliadne, ak ide o

- a) ťažší následok, aj vtedy, keď ho páchatel zaviniť z nedbanlivosti, ak tento zákon nevyžaduje aj v tomto prípade zavinenie úmyselné, alebo
- b) inú skutočnosť, aj vtedy, keď o nej páchatel nevedel, hoci o nej vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol, ak tento zákon nevyžaduje, aby o nej páchatel vedel.

DRUHÝ ODDIEL
PÁCHATEĽ, SPOLUPÁCHATEĽ
A ÚČASTNÍK TRESTNÉHO ČINU

§ 19**Páchateľ**

(1) Páchateľ trestného činu je ten, kto trestný čin spáchal sám.

(2) Páchateľom trestného činu môže byť fyzická osoba a právnická osoba za podmienok ustanovených osobitným predpisom.

§ 20**Spolupáchateľ**

Ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých páchatelov (spolupáchatelia), zodpovedá každý z nich, ako keby trestný čin spáchal sám.

§ 21**Účastník**

(1) Účastník na dokonanom trestnom čine alebo na jeho pokuse je ten, kto úmyselne

- a) zosnoval alebo riadil spáchanie trestného činu (organizátor),
- b) naviedol iného na spáchanie trestného činu (návodca),
- c) požiadal iného, aby spáchal trestný čin (objednávateľ), alebo
- d) poskytol inému pomoc na spáchanie trestného činu, najmä zadovážením prostriedkov, odstránením prekážok, radou, utvrdzovaním v predsavzatí, sľubom pomôcť po trestnom čine (pomocník); **za pomoc, zadovážovanie prostriedkov a poskytnutie rady sa nepovažuje poskytnutie právnej služby advokátom podľa osobitného predpisu.**

(2) Na trestnú zodpovednosť účastníka sa použijú ustanovenia o trestnej zodpovednosti páchatela, ak tento zákon neustanovuje inak.

TRETÍ ODDIEL
OKOLNOSTI VYLUČUJÚCE
TRESTNÚ ZODPOVEDNOSŤ

§ 22**Vek**

(1) Kto v čase spáchania činu inak trestného nedovršil štrnásť rok svojho veku, nie je trestne zodpovedný.

(2) Pre trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 201 nie je trestne zodpovedný, kto v čase spáchania činu nedovršil pätnásť rok svojho veku.

§ 23**Nepričetnosť**

Kto pre duševnú poruchu v čase spáchania činu inak trestného nemohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný, ak tento zákon neustanovuje inak.

ŠTVRTÝ ODDIEL
OKOLNOSTI VYLUČUJÚCE
PROTIPRÁVNOSŤ ČINU

§ 24**Krajná núdza**

(1) Čin inak trestný, ktorým niekto odvracia nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému týmto zákonom, nie je trestným činom.

(2) Nejde o krajinú núdzu, ak bolo možné nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému týmto zákonom za daných okolností odvrátiť inak alebo ak spôsobený následok je zjavne závažnejší ako ten, ktorý hrozil. Rovnako nejde o krajinú núdzu, ak ten, komu nebezpečenstvo priamo hrozilo, bol podľa všeobecne záväzného právneho predpisu povinný ho znášať.

§ 25**Nutná obrana**

(1) Čin inak trestný, ktorým niekto odvracia priamo hroziaci alebo trvajúci útok na záujem chránený týmto zákonom, nie je trestným činom.

(2) Nejde o nutnú obranu, ak obrana bola celkom zjavne neprimeraná útoku, najmä k jeho spôsobu, miestu a času, okolnostiam vzťahujúcim sa k osobe útočníka alebo k osobe obrancu.

(3) Ten, kto odvracia útok spôsobom uvedeným v odseku 2, nebude trestne zodpovedný, ak konal v silnom rozrušení spôsobenom útokom, najmä v dôsledku zmätku, strachu alebo zľaknutia.

(4) Ak sa niekto vzhľadom na okolnosti prípadu mylne domnieva, že útok hrozí, nevylučuje to trestnú zodpovednosť za čin spáchaný z nedbanlivosti, ak omyl spočíva v nedbanlivosti.

§ 26**Oprávnené použitie zbrane**

(1) Použitie zbrane v súlade so zákonom nie je trestným činom.

(2) Za použitie zbrane v súlade so zákonom sa

považuje aj jej použitie proti inému vo svojom obydli na ochranu života, zdravia alebo majetku, ak osoba do obydla neoprávnenne vnikne alebo v ňom neoprávnenne zotrvá a nejde o nutnú obranu. To neplatí, ak bola pritom inému úmyselne spôsobená smrť.

§ 27

Dovolené riziko

(1) Čin inak trestný nie je trestným činom, ak niekto v súlade s dosiahnutým stavom poznania vykonáva spoločensky prospešnú činnosť v oblasti výroby a výskumu, ak spoločensky prospešný výsledok, ktorý sa od vykonávania činu očakáva, nemožno dosiahnuť bez rizika ohrozenia záujmu chráneného týmto zákonom.

(2) Nejde o dovolené riziko, ak výsledok, ku ktorému čin smeruje, celkom zjavne nezodpovedá miere rizika alebo vykonávanie činu odporuje všeobecne záväznému právnomu predpisu, verejnému záujmu, zásadám ľudskosti alebo sa priecí dobrým mravom.

§ 28

Výkon práva a povinnosti

(1) Čin inak trestný nie je trestným činom, ak ide o výkon práva alebo povinnosti vyplývajúci zo všeobecne záväzného právneho predpisu, z rozhodnutia súdu alebo iného orgánu verejnej moci, z plnenia pracovných či iných úloh alebo zo zmluvy, ktorá neodporuje všeobecne záväznému právnomu predpisu ani ho neobchádza; spôsob výkonu práv a povinností nesmie odporovať všeobecne záväznému právnomu predpisu.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak bol spáchaný trestný čin genocidia podľa § 418, trestný čin nedobrovoľného zmiznutia podľa § 420a alebo trestný čin neľudskosti podľa § 425 splnením nariadenia, príkazu, rozkazu alebo pokynu orgánu výkonnej moci alebo nadriadeného.

(3) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak bol spáchaný trestný čin vojnového bezprávia podľa § 433 splnením nariadenia, príkazu, rozkazu alebo pokynu orgánu výkonnej moci alebo nadriadeného, okrem prípadu, ak osoba, ktorá plnila také nariadenie, príkaz, rozkaz alebo pokyn,

- mala zákonnú povinnosť splniť také nariadenie, príkaz, rozkaz alebo pokyn,
- nevedela, že také nariadenie, príkaz, rozkaz alebo pokyn je nezákonné, a
- obsah takého nariadenia, príkazu, rozkazu alebo pokynu nenasvedčoval, že je nezákonné.

§ 29

Súhlas poškodeného

(1) Čin inak trestný nie je trestným činom, ak bol vykonaný so súhlasom poškodeného daným vopred alebo súčasne s činom. Súhlas poškodeného nevyučuje protiprávnosť činu, ktorý smeruje proti životu

alebo zdraviu poškodeného; to neplatí, ak ide o súhlas s poskytnutím zdravotnej starostlivosti, ktorá bola v čase spáchania činu poskytnutá v súlade s právnymi predpismi a so súčasnými poznatkami lekárskej vedy a praxe.

(2) Nejde o súhlas poškodeného, ak súhlas nebol vážny a dobrovoľný alebo zrozumiteľne vyjadrený alebo ak v súvislosti s ním bol spáchaný iný trestný čin.

(3) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak podľa skutkovej podstaty trestného činu má byť čin trestný aj vtedy, keď bol daný súhlas poškodeného podľa odseku 1.

§ 30

Plnenie úlohy agenta

(1) Čin inak trestný nie je trestným činom, ak ním agent ustanovený podľa osobitného predpisu pri odhaľovaní trestného činu a pri zisťovaní jeho páchatela ohrozí alebo poruší záujem chránený týmto zákonom len preto, že bol k tomu donútený zločineckou skupinou alebo teroristickou skupinou, v ktorej pôsobí, alebo ak spácha taký čin v dôvodnej obave o život alebo zdravie svoje alebo blízkej osoby.

(2) Ustanovenie odseku 1 neplatí, ak agent spácha trestný čin úkladnej vraždy podľa § 144, vraždy podľa § 145, znásilnenia podľa § 199, sexuálneho násillia podľa § 200, sexuálneho zneužívania podľa § 201, všeobecného ohrozenia podľa § 284 ods. 2 až 4, ohrozenia bezpečnosti vzdušného dopravného prostriedku a lode podľa § 291, zavlčenia vzdušného dopravného prostriedku do cudziny podľa § 293, vlastizrady podľa § 311, úkladov proti Slovenskej republike podľa § 312, teroru podľa § 313, § 314, záškodníctva podľa § 315, § 316, sabotáže podľa § 317, vyzvedačstva podľa § 318, genocidia podľa § 418, teroristického útoku podľa § 419, niektorých foriem účasti na terorizme podľa § 419b, financovania terorizmu podľa § 419c, cestovania na účel terorizmu podľa § 419d alebo neľudskosti podľa § 425 alebo ak činom uvedeným v odseku 1 spôsobí ťažkú ujmu na zdraví alebo smrť.

(3) Čin inak trestný uvedený v § 332 až 334 a v § 336 ods. 2 spáchaný na účely odhalenia trestného činu alebo zistenia páchatela trestného činu podľa § 326, § 328 až 330, § 336 ods. 1, § 336a alebo § 336b spôsobom ustanoveným v Trestnom poriadku nie je trestným činom.

DRUHÁ HLAVA SANKCIE

Prvý diel Druhy sankcií

§ 31

Trest a ochranné opatrenie

(1) Sankcie podľa tohto zákona sú tresty a ochranné opatrenia, ktoré sú právnym následkom spáchaného trestného činu alebo činu inak trestného.

(2) Trest je ujma na osobnej slobode, majetkových alebo iných právach odsúdeného, ktorú môže uložiť páchatelovi len súd podľa tohto zákona za spáchaný trestný čin.

(3) Ochranné opatrenie je ujma na osobnej slobode alebo majetku odsúdeného alebo inej osoby, ktorú môže uložiť len súd podľa tohto zákona v záujme ochrany spoločnosti pred trestnými činmi alebo činmi inak trestnými.

§ 32

Druhy trestov

Za spáchané trestné činy môže súd uložiť páchatelovi, ktorý je fyzickou osobou, len

- trest odňatia slobody,
- trest domáceho väzenia,
- trest povinnej práce,
- peňažný trest,
- trest prepadnutia majetku,
- trest prepadnutia vecí,
- trest zákazu činnosti,
- trest zákazu pobytu,
- trest zákazu účasti na verejných podujatiach,
- trest straty čestných titulov a vyznamenaní,
- trest straty vojenskej a inej hodnoty,
- trest vyhostenia.

§ 33

Druhy ochranných opatrení

Ochranné opatrenia sú:

- ochranné liečenie,
- ochranná výchova,
- ochranný dohľad,
- detencia,
- zhabanie vecí,
- zhabanie časti majetku.

Druhý diel

Základné zásady ukladania sankcií

§ 33a

Všeobecné zásady ukladania sankcií

(1) Páchatelovi nemožno uložiť kruté a neprimerané sankcie. Výkonom sankcie nesmie byť znížená ľudská dôstojnosť.

(2) Sankcie sa ukladajú s prihliadnutím na povahu a závažnosť trestného činu alebo činu inak trestného a na osobu páchatel'a a jeho pomery.

(3) Tam, kde postačí uloženie sankcie postihujúcej páchatel'a menej citel'ne, nesmie byť páchatel'ovi uložená sankcia, ktorá ho postihuje citel'nejšie. Páchatel'ovi najmä nesmie byť uložená sankcia spojená s ujmou na osobnej slobode páchatel'a, ak možno účel sankcie dosiahnuť uložením sankcie nespojenej s ujmou na osobnej slobode páchatel'a.

(4) Pri ukladaní sankcií sa prihliada aj k právom chráneným záujmom poškodeného.

§ 34

Zásady ukladania trestov

(1) Trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

(2) Páchatel'ovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v tomto zákone, pričom tento zákon v osobitnej časti ustanovuje len trestné sadzby trestu odňatia slobody.

(3) Trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

(4) Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prít'azujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy, na jeho správanie po spáchaní trestného činu, najmä na jeho úsilie o náhradu škody a odstránenie škodlivého následku trestného činu a na úsilie páchatel'a o dosiahnutie urovňania s poškodeným, ako aj na dobu, ktorá uplynula od spáchania trestného činu. Súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadne aj na to, že páchatel' trestného činu získal alebo sa snažil získať trestným činom majetkový prospech; ak tomu nebránia majetkové alebo osobné pomery páchatel'a alebo to nebude na ujmu náhrady škody alebo odstránenia škodlivého následku trestného činu, uloží mu s prihliadnutím na výšku tohto majetkového prospechu niektorý trest, ktorým ho postihne na majetku, a to buď ako samostatný trest alebo popri inom treste, pričom zväží najmä uloženie peňažného trestu. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne aj na práva a právom chránené záujmy osôb poškodených trestným činom, ako aj osôb, ktoré boli dotknuté škodlivým následkom trestného činu.

(5) Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne

- a) u spolupáchatel'ov aj na to, akou mierou konanie každého z nich prispelo k spáchaniu trestného činu,
- b) u organizátora, objednávateľa, návodcu a pomocníka aj na význam a povahu ich účasti na spáchanom trestnom čine,
- c) pri príprave na zločin a pri pokuse trestného činu aj na to, do akej miery sa konanie páchatel'a priblížilo k dokonaniu trestného činu, ako aj na okolnosti a na dôvody, pre ktoré k dokonaniu trestného činu nedošlo.

(6) Tresty uvedené v § 32 možno uložiť samostatne alebo možno uložiť viac týchto trestov popri sebe. Za trestný čin, ktorého horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti zákona prevyšuje osem rokov a v prípade trestných činov

podľa § 213, § 233 až 234, § 237, § 254, § 261 až 263, § 266, § 276 až 277a, § 278a, § 326, § 328 až 336 alebo § 336c a 336d, ktorých spáchaním dochádza k poškodzovaniu finančných záujmov Európskej únie šesť rokov, musí súd uložiť trest odňatia slobody, ak tento zákon neustanovuje inak.

(7) Popri sebe nemožno uložiť trest

- a) odňatia slobody a domáceho väzenia,
- b) odňatia slobody a povinnej práce,
- c) peňažný a prepadnutia majetku,
- d) prepadnutia vecí a prepadnutia majetku,
- e) zákazu pobytu a vyhostenia.

§ 35

Zásady ukladania ochranných opatrení

(1) Ochranné opatrenie možno uložiť páchateľovi trestného činu buď popri treste, alebo aj pri upustení od potrestania páchateľa, ak ochranné opatrenie zabezpečí ochranu spoločnosti pred páchateľom účinnejšie ako trest.

(2) Ochranné opatrenie môže postihnúť osobu iba tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jej rodinu a blízke osoby.

(3) Ochranné opatrenie možno uložiť aj páchateľovi činu inak trestného alebo inej osobe, ak je to nevyhnutné na zabezpečenie ochrany spoločnosti pred páchaním nových trestných činov.

(4) Popri ochrannej výchove nemožno uložiť ochranný dohľad.

(5) Pri ukladaní ochranných opatrení sa súd neriadi zásadou úmernosti k spáchanému činu, ale potrebou ochrany spoločnosti, pričom prihliada aj na potrebu liečenia, výchovy alebo dovršenia nápravy páchateľa alebo inej osoby. Súd pri ukladaní ochranného opatrenia prihliadne aj na to, že páchateľ trestného činu alebo iná osoba získala trestným činom majetkový prospech; ak tomu nebránia majetkové alebo osobné pomery páchateľa alebo inej osoby, uloží jej s prihliadnutím na výšku tohto majetkového prospechu niektoré ochranné opatrenie, ktorým ju postihne na majetku.

(6) Výkon ochranného opatrenia sa musí skončiť najneskôr dosiahnutím jeho účelu, prípadne uplynutím doby, na ktorú bolo uložené, alebo dovršením zákonom ustanoveného veku odsúdeného alebo inej osoby.

Polahčujúce okolnosti a priťažujúce okolnosti

§ 36

Polahčujúcou okolnosťou je **najmä** to, že páchateľ

- a) spáchal trestný čin v ospravedlniteľnom silnom citovom rozrušení,
- b) spáchal trestný čin v dôsledku nedostatku vedomostí alebo skúseností,
- c) spáchal trestný čin v spojitosti s negatívnymi dôsledkami svojej choroby,

- d) spáchal trestný čin vo veku blízkom veku mladistvých alebo ako osoba vo vyššom veku, ak táto skutočnosť mala vplyv na jeho rozumový alebo vôľový spôsobilosť,
- e) spáchal trestný čin pod tlakom odkázanosti alebo podriadenosti,
- f) spáchal trestný čin pod vplyvom hrozby alebo nátlaku,
- g) spáchal trestný čin v dôsledku núdze, ktorú si sám nespôsobil,
- h) spáchal trestný čin pod vplyvom tiesnivých osobných pomerov alebo rodinných pomerov, ktoré si sám nespôsobil,
- i) spáchal trestný čin, odvracajúc útok alebo iné nebezpečenstvo alebo konajúc za okolností, ktoré by za splnenia ďalších predpokladov inak vylučovali trestnosť činu, ale konal bez toho, že by boli celkom splnené podmienky nutnej obrany, krajnej núdze, výkonu práva a povinnosti alebo súhlasu poškodeného, oprávneného použitia zbrane, dovoleného rizika alebo plnenia úloh agenta,
- j) viedol pred spáchaním trestného činu riadny život,
- k) pričínil sa o odstránenie škodlivých následkov trestného činu alebo dobrovoľne nahradil spôsobenú škodu,
- l) priznal sa k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval,
- m) sám oznámil trestný čin príslušným orgánom,
- n) napomáhal pri obhajobách trestnej činnosti príslušným orgánom,
- o) prispel k odhaleniu alebo usvedčeniu organizovanej skupiny, zločineckej skupiny alebo teroristickej skupiny, alebo
- p) **spáchal trestný čin, trestné stíhanie pre ktorý bolo vedené neprimerane dlho, ak túto skutočnosť nemožno spravodlivo pričítať páchateľovi alebo jeho obhajcovi.**

§ 37

Priťažujúcou okolnosťou je **najmä** to, že páchateľ

- a) spáchal trestný čin z obzvlášť zavrhnuteľnej pohnútky,
- b) spáchal trestný čin ako odplatu voči inému za to, že voči páchateľovi plnil povinnosť vyplývajúcu zo zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, najmä proti pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi,
- c) spáchal trestný čin preto, aby inému zmaril alebo sťažil uplatnenie jeho základných práv a slobôd, alebo preto, aby uľahčil alebo zakryl iný trestný čin,
- d) **spáchal trestný čin s využitím negatívnych dôsledkov zlivej pohromy alebo inej mimořadnej udalosti vážne ohrozujúcej život alebo zdravie ľudí, iné základné práva a slobody, ústavné zriadenie, majetok, verejný poriadok alebo mravnosť,**

- e) zneužil svoje zamestnanie, povolanie, funkciu alebo postavenie na dosiahnutie neoprávnenej alebo neprímeranej výhody,
- f) spáchal trestný čin verejne,
- g) spáchal trestný čin na mieste požívajúcom podľa všeobecne záväzného právneho predpisu osobitnú ochranu, najmä v dome alebo byte iného,
- h) spáchal viac trestných činov,
- i) zneužil na spáchanie trestného činu osobu, ktorá nie je trestne zodpovedná,
- j) zviadol na spáchanie trestného činu mladistvého,
- k) spáchal trestný čin ako organizátor,
- l) spáchal trestný čin v spojení s cudzou mocou alebo cudzím činiteľom,
- m) bol už za trestný čin odsúdený; súd môže podľa povahy predchádzajúceho odsúdenia na túto okolnosť neprihliadať,
- n) spáchal trestný čin ako člen skupiny osôb počas premiestňovania sa na miesto konania verejného podujatia alebo z miesta konania verejného podujatia, alebo
- o) spáchal trestný čin z dôvodu príslušnosti k športovému klubu.

§ 38

(1) Na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnuť ako na poľahčujúcu okolnosť, priťažujúcu okolnosť, okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, alebo okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby.

(2) Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností.

(3) Pri opätovnom spáchaní zločinu sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu.

(4) Pri opätovnom spáchaní obzvlášť závažného zločinu sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu; v takom prípade sa ustanovenie odseku 3 nepoužije.

(5) Ustanovenia odsekov 3 a 4 sa nepoužijú, ak sa súčasne ukladá zvýšený úhrnný trest alebo súhrnný trest podľa § 41 ods. 2 alebo podľa § 42, ak by súčasné použitie týchto ustanovení bolo pre páchateľa neprímerane prísne.

(6) Zvýšenie dolnej hranice trestnej sadzby podľa odsekov 3 a 4 sa vykoná iba v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby; základom na zvýšenie trestnej sadzby je rozdiel medzi hornou a dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Zvýšenie dolnej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby sa nepoužije v prípadoch, keď v osobitnej časti zákona je ustanovený iba trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov alebo doživotie.

§ 39

Mimoriadne zníženie trestu

(1) Ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchateľa má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchateľa neprímerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchateľovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

(2) Súd môže znížiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom aj vtedy, ak odsudzuje páchateľa

- a) za prípravu na zločin alebo za pokus trestného činu a ak vzhľadom na povahu a závažnosť prípravy alebo pokusu má súd za to, že použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom by bolo pre páchateľa neprímerane prísne a na ochranu spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania,
- b) ktorý významnou mierou prispel k objasneniu trestného činu spáchaného v prospech zločineckej skupiny alebo teroristickej skupiny alebo napomáhal zabrániť spáchaniu trestného činu, ktorý v prospech zločineckej skupiny alebo teroristickej skupiny iný pripravoval alebo sa o jeho spáchanie pokúsil tým, že oznámil jeho činnosť orgánom činným v trestnom konaní a poskytol im informácie, ktoré by inak nezískali, a tak im pomohol zabrániť alebo zmierniť následky trestného činu, zistiť alebo usvedčiť páchateľov alebo zabezpečiť dôkazy o trestnom čine v prospech usvedčenia zločineckej skupiny alebo teroristickej skupiny,
- c) ktorý spáchal trestný čin v stave zmenšenej pričetnosti, a súd má za to, že vzhľadom na zdravotný stav páchateľa by bolo možné za súčasného uloženia ochranného liečenia dosiahnuť ochranu spoločnosti aj trestom kratšieho trvania, pričom nie je viazaný obmedzeniami uvedenými v odseku 3 a zároveň uloží ochranné liečenie, alebo
- d) ktorý sa zvlášť významnou mierou podieľal na objasnení trestného činu korupcie podľa ôsmej hlavy tretieho dielu osobitnej časti tohto zákona, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296, trestného činu založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny podľa § 297 alebo obzvlášť závažného zločinu spáchaného organizovanou skupinou, zločineckou skupinou alebo teroristickou skupinou, alebo na zistení alebo usvedčení jeho páchateľa tým, že poskytol v trestnom konaní dôkazy o takom čine, ak vzhľadom na povahu a závažnosť ním spáchaného trestného činu má súd za to, že účel trestu možno dosiahnuť aj trestom kratšieho trvania; znížiť trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby sa nesmie voči organizátorovi, návodcovi alebo objednávateľovi trestného činu, o ktorom poskytol dôkazy v trestnom konaní.

(3) Pri ukladaní trestu pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu však súd nesmie uložiť

- a) trest odňatia slobody kratší ako dvadsať rokov, ak je páchateľ odsúdený za trestný čin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 3, genocidia podľa § 418 ods. 3, teroristického útoku podľa § 419 ods. 2, neľudskosti podľa § 425 ods. 2 alebo vojnového bezprávia podľa § 433 ods. 2,
- b) trest odňatia slobody kratší ako osem rokov, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň pätnásť rokov,
- c) trest odňatia slobody kratší ako päť rokov, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň desať rokov,
- d) trest odňatia slobody kratší ako dva roky, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň päť rokov,
- e) trest odňatia slobody kratší ako šesť mesiacov, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody menej ako päť rokov, a
- f) **trest domáceho väzenia, trest zákazu činnosti, trest zákazu pobytu a trest vyhostenia na dobu kratšiu ako šesť mesiacov.**

(4) **V konaní o dohode o uznani viny a prijatí trestu môže súd uložiť trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby a v prípade trestných činov uvedených v odseku 3 písm. a) trest odňatia slobody nie kratší ako dvadsať rokov. Ak sú v konaní o dohode o uznani viny a prijatí trestu súčasne splnené podmienky na mimoriadne zníženie trestu podľa odseku 1 alebo 2, môže súd uložiť trest pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu podľa odseku 3.**

(5) **Pri vyhlásení o vine na hlavnom pojednávaní môže súd uložiť trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby a pri trestných činoch uvedených v odseku 3 písm. a) trest odňatia slobody nie kratší ako dvadsať rokov. Ak sú pri vyhlásení o vine na hlavnom pojednávaní súčasne splnené podmienky na mimoriadne zníženie trestu podľa odseku 1 alebo 2, môže súd uložiť trest pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu podľa odseku 3.**

§ 40

Upustenie od potrestania

(1) Od potrestania páchateľa prečinu, ak ním nebola spôsobená smrť alebo ťažká ujma na zdraví, možno upustiť, ak

- a) páchateľ priznal spáchanie prečinu, jeho spáchanie ľutuje a prejavuje účinnú snahu po náprave a ak vzhľadom na povahu spáchaného prečinu a na doterajší život páchateľa možno dôvodne očakávať, že už samotné prejednanie vecí pred súdom postačí na jeho nápravu,

b) súd prijme záruku za nápravu páchateľa a má za to, že vzhľadom na výchovný vplyv toho, kto záruku ponúkol, povahu spáchaného prečinu a osobu páchateľa uloženie trestu nie je potrebné, alebo

c) prečin spáchal v stave zmenšenej pričetnosti a súd má za to, že je ochranné liečenie, ktoré mu zároveň ukladá, zabezpečiť ochranu spoločnosti a nápravu páchateľa účinnejšie ako trest; to neplatí, ak si stav zmenšenej pričetnosti spôsobil vplyvom návykovej látky.

(2) Od potrestania páchateľa trestného činu možno upustiť, ak trestný čin spáchala osoba z donútenia v priamej súvislosti s tým, že bol na nej spáchaný trestný čin obchodovania s ľuďmi podľa § 179, trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 201 až 202, trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 alebo trestný čin výroby detskej pornografie podľa § 368.

(3) Ak bola prečinom spôsobená škoda alebo získaný prospech, od potrestania páchateľa podľa odseku 1 písm. a) alebo písm. b) možno upustiť, iba ak páchateľ vydal výnos z trestnej činnosti a uhradil škodu spôsobenú trestným činom alebo uzavrel s poškodeným dohodu o jej náhrade alebo o spôsobe odstránenia následku trestného činu alebo o inom odškodnení.

(4) Ak sa upustilo od potrestania páchateľa podľa odseku 1 alebo 2, hľadá sa na páchateľa, ako keby nebol odsúdený.

§ 40a

Podmienečné upustenie od potrestania

(1) Od potrestania páchateľa prečinu podľa § 171 ods. 1, 2 alebo 3 alebo prečinu podľa § 172 ods. 1, 2 alebo 3 môže súd podmienečne upustiť, ak mu súčasne uloží ochranné liečenie za podmienok podľa § 73.

(2) Súď páchateľovi určí skúšobnú dobu až na dva roky; skúšobná doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o podmienečnom upustení od potrestania.

(3) Ak páchateľ, u ktorého bolo podmienečne upustené od potrestania, dodržal podmienky ochranného liečenia, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, o uložení trestu.

(4) Ak súd do roka od uplynutia skúšobnej doby neurobil rozhodnutie podľa odseku 3 bez toho, že by na tom mal páchateľ vinu, má sa za to, že sa osvedčil.

(5) Ak súd vyslovil, že sa páchateľ, u ktorého bolo podmienečne upustené od potrestania, osvedčil, alebo ak sa má za to, že sa osvedčil, hľadá sa na neho, ako keby nebol odsúdený.

§ 41

Úhrnný trest a spoločný trest

(1) Ak súd odsudzuje páchateľa za dva alebo viac trestných činov, uloží mu úhrnný trest podľa toho zákonom ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich

najprísnejšie trestný. Popri treste prípustnom podľa takého zákonného ustanovenia možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak jeho uloženie by bolo odôvodnené niektorým zo zbierajúcich sa trestných činov. Ak sú dolné hranice trestných sadzieb trestov odňatia slobody rôzne, je dolnou hranicou úhrnného trestu najvyššia z nich.

(2) Ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu. Horná hranica zvýšenej trestnej sadzby nesmie prevyšovať dvadsaťpäť rokov a pri mladistvých trestnú sadzbu uvedenú v § 117 ods. 1 alebo 3. Popri treste odňatia slobody možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak by jeho uloženie bolo odôvodnené niektorým zo súdených trestných činov.

(3) Ak súd odsudzuje páchateľa za ďalší čiastkový útok, ktorý tvorí súčasť pokračovacieho trestného činu, za ktorého iný čiastkový útok bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok, ktorý už nadobudol právoplatnosť, zruší v rozsudku skorší výrok o vine o pokračovacom trestnom čine a trestných činoch spáchaných s ním v jednočinnom súbehu, celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú v uvedenom výroku o vine svoj podklad. Súd pri viazanosti skutkovými zisteniami v zrušenom rozsudku znova rozhodne o vine za pokračovací trestný čin vrátane nového čiastkového útoku, prípadne za trestné činy spáchané s ním v jednočinnom súbehu, ako aj o spoločnom treste za pokračovací trestný čin, ktorý nesmie byť miernejší než trest uložený skorším rozsudkom. Súd prípadne rozhodne tiež o nadväzujúcich výrokoch, ktoré majú podklad vo výroku o vine. Ak je ukladaný trest za viac trestných činov, ustanovenia odsekov 1 a 2, § 42 a § 43 sa použijú primerane.

(4) Ustanovenie odseku 3 sa nepoužije, ak predchádzajúci rozsudok bol vydaný súdom iného členského štátu Európskej únie.

§ 42

Súhrnný trest

(1) Ak súd odsudzuje páchateľa za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, uloží mu súhrnný trest podľa zásad na uloženie úhrnného trestu.

(2) Spolu s uložením súhrnného trestu súd zruší výrok o treste uloženom páchateľovi skorším rozsudkom, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Súhrnný trest nesmie byť miernejší ako trest uložený skorším rozsudkom. V rámci súhrnného trestu súd uloží trest straty čestných titulov a vyznamenaní, trest straty vojenskej a inej hodnosti, trest prepadnutia majetku, peňažný trest, trest prepadnutia vecí, trest zákazu činnosti alebo trest zákazu účasti na verejných podujatiach,

ak bol taký trest uložený už skorším rozsudkom a ak tomu nebráni ustanovenie § 34 ods. 7.

(3) Ustanovenie o súhrnnom treste sa nepoužije, ak skoršie odsúdenie je takej povahy, že sa na páchateľa hľadí, ako keby nebol odsúdený alebo ak skorší rozsudok bol vydaný súdom iného členského štátu Európskej únie.

§ 43

Ďalší trest

Ak súd odsudzuje páchateľa za trestný čin, ktorý spáchal predtým, než bol trest uložený skorším rozsudkom vykonaný, a ukladá mu trest rovnakého druhu, nesmie tento trest spolu s doteraz nevykonanou časťou trestu uloženého skorším rozsudkom prevyšovať najvyššiu výmeru dovolenú týmto zákonom pre tento druh trestu. Ak je jedným z týchto trestov trest odňatia slobody, rozumie sa takou najvyššou výmerou doba dvadsiatich piatich rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie.

§ 44

Upustenie od súhrnného trestu a ďalšieho trestu

Súd upustí od uloženia súhrnného trestu podľa § 42 alebo od uloženia ďalšieho trestu podľa § 43, ak pokladá trest uložený skorším rozsudkom na ochranu spoločnosti a nápravu páchateľa za dostatočný.

§ 45

Započítanie väzby a trestu

(1) Ak sa viedlo proti páchateľovi trestné stíhanie vo väzbe a dôjde v tomto konaní k jeho odsúdeniu, započíta sa mu doba strávená vo väzbe do uloženého trestu, prípadne do úhrnného trestu, **spoločného trestu** alebo súhrnného trestu, ak je vzhľadom na druh uloženého trestu započítanie možné. Rovnako sa postupuje, ak súd upustí od uloženia súhrnného trestu alebo ďalšieho trestu.

(2) Ak v rámci trestného stíhania došlo k zadržaniu páchateľa a v tomto konaní dôjde k jeho odsúdeniu, započíta sa mu doba obmedzenia osobnej slobody do uloženého trestu, ak je vzhľadom na druh uloženého trestu započítanie možné.

(3) Ak bol páchateľ súdom alebo iným orgánom potrestaný a došlo k jeho odsúdeniu pre ten istý skutok, započíta sa mu vykonaný trest do uloženého trestu, ak je vzhľadom na druh uloženého trestu započítanie možné. Rovnako postupuje súd, ak páchateľovi uložil úhrnný trest, **spoločný trest** alebo súhrnný trest.

(4) Ak nie je započítanie väzby alebo trestu podľa odsekov 1 až 3 možné, prihladne súd na túto skutočnosť pri určovaní druhu trestu, prípadne výmery trestu.

(5) Podľa rovnakých zásad súd postupuje aj v prípade, ak bol páchateľ vo väzbe v cudzine alebo ak bol potrestaný orgánom cudzieho štátu pre ten istý skutok.

Tretí diel

Ukladanie a výkon jednotlivých trestov

§ 46

Trest odňatia slobody

Trest odňatia slobody možno uložiť ako trest na určitú dobu, najviac na dvadsaťpäť rokov alebo ako trest odňatia slobody na doživotie.

§ 47

Trest odňatia slobody na doživotie

(1) Trest odňatia slobody na doživotie môže súd uložiť iba za trestný čin, za ktorý to tento zákon v osobitnej časti dovoľuje, a len za podmienok, že

- uloženie takého trestu vyžaduje účinná ochrana spoločnosti a
- nie je nádej, že by páchateľa bolo možné napraviť trestom odňatia slobody na dobu do dvadsaťpäť rokov.

(2) Ak súd odsudzuje páchateľa za dokonaný trestný čin úkladnej vraždy podľa § 144, vraždy podľa § 145, ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 3, **neoprávnenej výroby a obchodovania s omamnou látkou a psychotropnou látkou podľa § 173 ods. 3, 4 a 5, neoprávneného prechovávanía, výroby a obchodovania s drogovým prekursorom a predmetom určeným na výrobu omamnej látky, psychotropnej látky alebo drogového prekursora podľa § 173a ods. 5, obchodovania s ľuďmi podľa § 179, zverenia dieťaťa do moci iného podľa § 180 ods. 3 alebo podľa § 181, brania rukojemníka podľa § 185, zavlečenia do cudziny podľa § 187, lúpeže podľa § 188 ods. 3 alebo 4, vydierania podľa § 189 ods. 3 alebo 4, hrubého nátlaku podľa § 190 alebo § 191 ods. 3 alebo 4, znásilnenia podľa § 199, sexuálneho násillia podľa § 200, sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 2, 3 alebo 4, týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 3 alebo 4, všeobecného ohrozenia podľa § 284, ohrozenia bezpečnosti vzdušného dopravného prostriedku a lode podľa § 291, zavlečenia vzdušného dopravného prostriedku do cudziny podľa § 293, založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296, založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny podľa § 297, terorizmu podľa § 313 alebo § 314, násillného prekročenia štátnej hranice podľa § 354 ods. 2, 3 alebo 4, prevádzkačstva podľa § 355 ods. 3, 4 alebo 5, výroby detskej pornografie podľa § 368, genocidia podľa § 418, teroristického útoku podľa § 419, niektorých foriem účasti na terorizme podľa § 419b, financovania terorizmu podľa § 419c, cestovania na účel terorizmu podľa § 419d alebo neľudskosti podľa § 425, **ktorému už bol za takéto trestné činy, hoci aj v štádiu pokusu, dvakrát uložený trest odňatia slobody, ktorého výkon mu nebol podmienične odložený**, uloží mu trest odňatia slobody na doživotie, ak sú splnené podmienky uvedené v odseku 1 písm. a) a b); inak mu uloží trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov, ak tomu nebránia okolnosti hodné osobitného zreteľa. Súd však nemôže takému páchateľovi uložiť trest odňatia slobody pod dvadsať rokov.**

§ 48

Vonkajšia diferenciácia výkonu trestu odňatia slobody

(1) Trest odňatia slobody sa vykonáva diferencovane v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody (ďalej len „ústav na výkon trestu“) minimálneho, stredného alebo maximálneho stupňa strázenia.

(2) Súd zaradiť páchateľa na výkon trestu odňatia slobody spravidla do ústavu na výkon trestu

- s minimálnym stupňom strázenia, ak v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin,
- so stredným stupňom strázenia, ak v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu bol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin; na predchádzajúce odsúdenie sa však neprihliadne, ak sa na páchateľa hľadí, ako keby nebol odsúdený.

(3) Do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia zaradiť súd

- páchateľa, ktorému uložil trest odňatia slobody na doživotie, alebo
- páchateľa obzvlášť závažného zločinu.

(4) Súd môže zaradiť páchateľa aj do ústavu na výkon trestu iného stupňa strázenia, než do ktorého má byť podľa odseku 2 zaradený, ak má so zreteľom na závažnosť trestného činu a mieru narušenia páchateľa za to, že v ústave na výkon trestu iného stupňa strázenia bude jeho náprava lepšie zaručená. Takto môže do ústavu na výkon trestu minimálneho stupňa strázenia zaradiť páchateľa aj vtedy, ak bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu za úmyselný prečin. Nemôže však do ústavu na výkon trestu s minimálnym alebo stredným stupňom strázenia zaradiť páchateľa, ktorému bol uložený trest odňatia slobody na doživotie, alebo páchateľa obzvlášť závažného zločinu, ktorému bol uložený trest odňatia slobody prevyšujúci pätnásť rokov.

(5) Pri zaradení páchateľa do ústavu na výkon trestu minimálneho, stredného alebo maximálneho stupňa strázenia nie je súd viazaný ustanoveniami odsekov 2 a 3 ani vtedy, ak schvaľuje dohodu o uznání viny a prijatí trestu alebo zníži trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby podľa § 39 ods. 2 písm. b).

Podmieničný odklad výkonu trestu odňatia slobody

§ 49

(1) Súd môže podmienične odložiť výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho **tri roky**, ak

- vzhľadom na osobu páchateľa, najmä s prihliadnutím na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, a na okolnosti prípadu, má dôvodne za to, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu

páchateľa výkonu trestu odňatia slobody nie je nevyhnutný, alebo

- b) prijme záruku za nápravu páchatela a ak vzhľadom na výchovný vplyv toho, kto záruku ponúkol, má za to, že výkon trestu odňatia slobody nie je nevyhnutný.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak súd odsudzuje páchatela za úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia alebo v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.

§ 50

(1) Pri povolení podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody určí súd skúšobnú dobu na jeden rok až päť rokov. Skúšobná doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Skúšobná doba neplynie počas výkonu nepodmieneného trestu odňatia slobody a počas výkonu väzby.

(2) V rámci povolenia podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody môže súd páchatelovi uložiť povinnosť, aby v skúšobnej dobe podľa svojich schopností nahradil škodu spôsobenú trestným činom alebo zaplatil dlh alebo zameškané výživné.

(3) Skúšobná doba, ktorá už uplynula, sa započítava do skúšobnej doby nanovo určenej pri povolení podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody uloženého za ten istý skutok, alebo do skúšobnej doby určenej pri uložení súhrnného trestu alebo spoločného trestu.

(4) Ak odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život a splnil povinnosť nahradit' škodu spôsobenú trestným činom alebo zaplatit' dlh alebo zameškané výživné, ak boli uložené, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že sa trest odňatia slobody vykoná. Rovnako súd postupuje aj v prípade iných obmedzení alebo povinností podľa § 51 ods. 3 a 4, ak boli uložené. Ak sa odsúdený nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, súd rozhodne tak, aby výkony trestov odňatia slobody nasledovali plynule za sebou. Výnimočne môže súd vzhľadom na okolnosti prípadu ponechať podmienené odsúdenie v platnosti, hoci odsúdený konaním spáchaným v skúšobnej dobe dal príčinu na nariadenie výkonu trestu, a súčasne môže

- a) ustanoviť nad odsúdeným probačný dohľad a uložiť doteraz neuložené primerané obmedzenia alebo primerané povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4 smerujúce k tomu, aby viedol riadny život,
- b) primerane predĺžiť skúšobnú dobu, nie však viac ako o dva roky, pričom nesmie prekročiť hornú hranicu skúšobnej doby ustanovenej v odseku 1.

(5) Ak súd do roka od uplynutia skúšobnej doby neurobil rozhodnutie podľa odseku 4 bez toho, že by odsúdený mal na tom vinu, má sa za to, že sa odsúdený osvedčil.

(6) Rovnako sa má za to, že sa odsúdený osvedčil, ak súd do dvoch rokov od uplynutia skúšobnej doby neurobil rozhodnutie podľa odseku 4 bez toho, že by odsúdený

mal na tom vinu v prípade, ak sa proti odsúdenému vedie v tejto lehote trestné stíhanie pre iný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe.

(7) Ak sa vyslovilo, že sa odsúdený v skúšobnej dobe osvedčil, alebo ak sa má za to, že sa osvedčil, hľadá sa na neho, ako keby nebol odsúdený.

(8) Ak súd rozhodne, že sa trest odňatia slobody, ktorý bol podmienenčne odložený, vykoná, rozhodne zároveň aj o spôsobe výkonu trestu.

Podmienený odklad výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom

§ 51

(1) Súd môže za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 podmienenčne odložiť výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho **štyri roky**, ak páchatelovi zároveň uloží probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Ustanovenie § 49 ods. 2 platí rovnako.

(2) Pri určení probačného dohľadu ustanoví súd skúšobnú dobu na jeden rok až päť rokov. Skúšobná doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Zároveň súd uloží obmedzenia alebo povinnosti, ktoré sú súčasťou probačného dohľadu. Skúšobná doba neplynie počas výkonu nepodmieneného trestu odňatia slobody a počas výkonu väzby.

(3) Obmedzenia spočívajú najmä v zákaze

- a) účasti na určených verejných podujatiach,
- b) požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok,
- c) stretávania sa s osobami, ktoré majú na páchatela negatívny vplyv alebo ktoré boli jeho spolupáchateľmi alebo účastníkmi na trestnom čine,
- d) vstupu na vyhradené miesta alebo priestory, na ktorých trestný čin spáchal,
- e) účasti na hazardných hrách, hrania na hracích automatoch a uzatvárania stávok,
- f) kontaktu s určenou osobou v akejkoľvek forme vrátane kontaktovania prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby alebo inými obdobnými prostriedkami.

(4) Povinnosti spočívajú najmä v príkaze

- a) nepríbližiť sa k určenej osobe na vzdialenosť menšiu ako päť metrov a nezdržiavať sa v blízkosti obydlija určenej osoby alebo v určenom mieste, kde sa takáto osoba zdržiava alebo ktoré navštevuje,
- b) zdržiavať sa v určenom čase na určenej adrese,
- c) vyštahovať sa z bytu alebo domu, v ktorom sa neoprávnene zdržiava alebo ktorý protiprávne obsadil,
- d) nahradit' v skúšobnej dobe spôsobenú škodu,
- e) zaplatit' v skúšobnej dobe dlh alebo zameškané výživné,
- f) osobne alebo verejne sa ospravedlnit' poškodenému,
- g) v skúšobnej dobe získať určitú pracovnú kvalifikáciu alebo zúčastniť sa na rekvalifikačnom kurze,
- h) podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným

úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu,

- i) podrobiť sa liečeniu závislosti od návykových látok, ak mu nebolo uložené ochranné liečenie,
- j) podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve,
- k) zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa za preukázateľne o zamestnanie,
- l) dostaviť sa v určenom čase na príslušný útvar Policajného zboru určený podľa miesta pobytu, v odôvodnených prípadoch aj opakovane.

(5) Páchatel, ktorému bol uložený probačný dohľad, je povinný strpieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným a mediačným úradníkom a podrobiť sa kontrole technickými prostriedkami, ak je takáto kontrola nariadená; nariadiť kontrolu technickými prostriedkami možno, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu.

(6) Skúšobná doba podľa odseku 2 sa nevzťahuje na výkon ostatných trestov uložených popri probačnom dohľade.

(7) Skúšobná doba, ktorá už uplynula, sa započítava do skúšobnej doby, ktorá bola určená pri uložení nového probačného dohľadu uloženého za ten istý skutok, alebo do skúšobnej doby určenej pri uložení súhrnného trestu alebo spoločného trestu.

(8) Súd pri uložení obmedzenia podľa odseku 3 písm. f) a povinnosti podľa odseku 4 písm. a) informuje určenú osobu o možnosti požiadať o vydanie európskeho ochranného príkazu na účely zabezpečenia jej ochrany na území iného členského štátu Európskej únie podľa osobitného predpisu.

(9) Povinnosť podľa odseku 4 písm. h) možno uložiť po predchádzajúcom vyzíadaní správy od probačného a mediačného úradníka o vhodnosti jej uloženia, ak vhodnosť uloženia tejto povinnosti nevyplýva z odborného vyjadrenia alebo zo znaleckého posudku.

§ 52

(1) Ak odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život, dodržiaval podmienky probačného dohľadu a splnil uloženie obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak nariadi nepodmienečný trest odňatia slobody, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby. Výnimočne môže súd, vzhľadom na okolnosti prípadu, ponechať probačný dohľad v platnosti, hoci odsúdený svojím konaním spáchaným v skúšobnej dobe dal príčinu na nariadenie výkonu trestu, a súčasne môže

- a) primerane predĺžiť probačný dohľad, nie však viac ako o dva roky, pričom nesmie prekročiť hornú hranicu probačného dohľadu ustanoveného v § 51 ods. 2,
- b) uložiť doteraz neuložené primerané obmedzenia alebo povinnosti, alebo
- c) nariadiť kontrolu uložených primeraných obmedzení alebo povinností technickými prostriedkami, ak sú

splnené podmienky podľa osobitného predpisu a ak takáto kontrola nebola doposiaľ nariadená.

(2) Ak súd do roka od uplynutia skúšobnej doby neurobil rozhodnutie podľa odseku 1 bez toho, že by na tom mal odsúdený vinu, má sa za to, že sa odsúdený osvedčil.

(3) Rovnako sa má za to, že sa odsúdený osvedčil, ak súd do dvoch rokov od uplynutia skúšobnej doby neurobil rozhodnutie podľa odseku 1 bez toho, že by odsúdený mal na tom vinu v prípade, ak sa proti odsúdenému vedie v tejto lehote trestné stíhanie pre iný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe.

(4) Ak sa vyslovilo, že sa odsúdený v skúšobnej dobe osvedčil, alebo ak sa má za to, že sa osvedčil, hľadá sa na neho, ako keby nebol odsúdený.

(5) Ak súd premení podmiennečný trest odňatia slobody na nepodmienečný trest odňatia slobody, rozhodne zároveň o spôsobe výkonu trestu.

§ 53

Trest domáceho väzenia

(1) Súd môže uložiť trest domáceho väzenia páchatelovi trestného činu, ak

- a) ho odsudzuje za trestný čin s hornou hranicou trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom neprevyšujúcou desať rokov,
- b) vzhľadom na povahu trestného činu, osobu a pomery páchatela postačuje uloženie trestu domáceho väzenia,
- c) páchatel dal písomný sľub, že sa v určenom čase bude zdržiavať v bydlí na určenej adrese a pri výkone kontroly poskytne potrebnú súčinnosť,
- d) sú splnené podmienky výkonu kontroly technickými prostriedkami.

(2) Súd môže uložiť trest domáceho väzenia na jeden rok až päť rokov, najmenej však na dolnej hranici trestnej sadzby trestu odňatia slobody, ak je týmto zákonom ustanovená.

(3) Odsúdený po dobu výkonu trestu domáceho väzenia je povinný v čase, ktorý určí súd, zdržiavať sa vo svojom bydlí vrátane k nemu prináležiacich vonkajších priestorov, viesť riadny život a podrobiť sa kontrole technickými prostriedkami.

(4) Súd môže uložiť páchatelovi počas výkonu trestu domáceho väzenia obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4 smerujúce k tomu, aby viedol riadny život.

(5) Po dobu výkonu trestu domáceho väzenia môže odsúdený opustiť svoje obydlie len po predchádzajúcom súhlase probačného a mediačného úradníka, a len z naliehavého dôvodu a na nevyhnutne potrebný čas. Tento čas sa započítava do výkonu trestu.

(6) Ak odsúdený neplní obmedzenia alebo povinnosti vyplývajúce z trestu domáceho väzenia alebo mári výkon kontroly technickými prostriedkami, súd trest premení na nepodmienečný trest odňatia slobody tak, že nevykonaný deň trestu domáceho väzenia sa rovná jednému dňu ne-

podmienečného trestu odňatia slobody, a zároveň rozhodne o spôsobe výkonu tohto trestu.

Trest povinnej práce

§ 54

Trest povinnej práce môže súd uložiť vo výmere od 40 do 300 hodín, ak ho odsudzuje za prečin, za ktorý zákon umožňuje uložiť trest odňatia slobody, ktorého horná hranica sadzby trestu odňatia slobody nepresahuje päť rokov.

§ 55

(1) Trest povinnej práce je odsúdený povinný vykonať najneskôr do jedného roka od nariadenia výkonu tohto trestu. Súd môže páchateľovi na túto dobu uložiť aj primerané obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4, smerujúce k tomu, aby viedol riadny život, spravidla mu uloží, aby podľa svojich síl a schopností nahradil škodu, ktorú trestným činom spôsobil. Do doby výkonu trestu povinnej práce sa nezapočítava doba, počas ktorej odsúdený

- a) nemohol vykonávať trest povinnej práce pre dočasnú práceneschopnosť alebo preto, že mu v tejto dobe práca nebola určená,
- b) vykonával povinnú vojenskú službu alebo inú službu namiesto povinnej vojenskej služby,
- c) zdržiaval sa v cudzine,
- d) bol vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody v inej veci.

(2) Trest povinnej práce súd neuloží, ak je páchateľ dlhodobo práceneschopný alebo invalidný.

(3) Trest povinnej práce je odsúdený povinný vykonávať osobne a vo svojom voľnom čase bez nároku na odmenu.

(4) Ak odsúdený v čase výkonu trestu povinnej práce nevedel riadny život alebo zavinene nevykonával práce v určenom rozsahu, alebo nespĺnil uložené obmedzenia alebo povinnosti, súd premení trest povinnej práce alebo jeho zvyšok na trest odňatia slobody tak, že za každé dve hodiny nevykonanej práce nariadi jeden deň nepodmienečného trestu odňatia slobody a zároveň rozhodne o spôsobe výkonu tohto trestu.

(5) Súd môže upustiť od výkonu trestu povinnej práce, ak sa odsúdený v čase výkonu tohto trestu nie z vlastnej viny stal trvalo práceneschopným alebo invalidným alebo z iných závažných dôvodov.

Peňažný trest

§ 56

(1) Peňažný trest môže súd uložiť od 160 eur do 3 000 000 eur páchateľovi úmyselného trestného činu, ktorým získal alebo sa snažil získať majetkový prospech.

(2) Bez splnenia podmienok uvedených v odseku 1 môže súd peňažný trest uložiť, ak ho ukladá za prečin alebo zločin, ktorý nie je obzvlášť závažným zločinom,

a ak vzhľadom na povahu a závažnosť spáchaného trestného činu, okolností prípadu, osobu páchateľa, jeho pomery a možnosť nápravy nepodmienečný trest odňatia slobody neukladá.

(3) Ako samostatný trest môže byť peňažný trest uložený, ak vzhľadom na povahu a závažnosť spáchaného trestného činu, okolností prípadu, osobu páchateľa, jeho pomery a možnosť nápravy uloženie iného trestu nie je potrebné.

(4) Ak to odôvodňuje výška uloženého peňažného trestu a osobné a majetkové pomery páchateľa, môže súd rozhodnúť, že peňažný trest zaplatí odsúdený v mesačných splátkach. Súčasne určí ich výšku a lehotu v dĺžke najviac jeden rok od nadobudnutia právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku, do ktorej musí byť peňažný trest zaplatený.

(5) Peňažný trest, ktorý odsúdený už vykonal, sa započítava do nového peňažného trestu, ktorý bol páchateľovi uložený pre ten istý skutok, alebo do tohto trestu, ak bol uložený ako súhrnný trest alebo spoločný trest.

(6) Peňažný trest súd neuloží, ak by sa tým zmarila možnosť náhrady škody spôsobenej trestným činom.

§ 57

(1) Pri ukladaní peňažného trestu súd prihliadne na osobné a majetkové pomery páchateľa. Peňažný trest neuloží, ak je zjrejmé, že ho odsúdený nebude schopný zaplatiť.

(2) Zaplatená suma peňažného trestu pripadá štátu.

(3) Ak súd ukladá peňažný trest, ustanoví pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zameraný, náhradný trest odňatia slobody až na päť rokov. Náhradný trest nesmie spolu s uloženým trestom odňatia slobody presahovať zákonom dovolenú hranicu trestnej sadzby.

(4) Ak by náhradný trest presiahol hranicu uvedenú v odseku 3 alebo ak je peňažný trest ukladán popri treste odňatia slobody na doživotie, súd náhradný trest neuloží.

Trest prepadnutia majetku

§ 58

(1) Trest prepadnutia majetku môže súd uložiť vzhľadom na okolnosti spáchaného trestného činu a pomery páchateľa, ak páchateľ odsudzuje na trest odňatia slobody na doživotie alebo ak ho odsudzuje na nepodmienečný trest odňatia slobody za zločin, ktorým páchateľ získal alebo sa snažil získať majetkový prospech vo veľkom rozsahu alebo ktorým spôsobil škodu veľkého rozsahu.

(2) Súd môže trest prepadnutia majetku uložiť iba v prípade, ak uloženie tohto trestu vzhľadom na povahu a závažnosť spáchaného trestného činu, pomery páchateľa a mieru vplyvu tohto trestu na rodinu páchateľa a jeho blízke osoby považuje za primerané. Trest prepadnutia majetku súd neuloží najmä vtedy, ak

páchateľ nahradí škodu v celom rozsahu alebo vydá v celom rozsahu trestným činom získaný prospech a úžitky z neho.

§ 59

(1) Trest prepadnutia majetku postihuje, v rozsahu, ktorý patrí odsúdenému pri výkone trestu prepadnutia majetku po ukončení konkurzného konania,

- a) výtazok zo speňaženia majetku,
- b) majetok vylúčený zo súpisu majetku podstát, **okrem prípadu, že dôvodom vylúčenia tohto majetku zo súpisu majetku podstát bolo, že ide o majetok nepodliehajúci konkurzu,**
- c) majetok podliehajúci konkurzu, ak nedošlo k speňaženiu majetku.

(2) Súd vylúči z trestu prepadnutia majetku časť majetku alebo veci, ktorých prepadnutie považuje s ohľadom na okolnosti prípadu alebo pomery páchatelia za neprimerane prísne.

(3) Ak súd postupuje podľa odseku 2, vo výroku rozsudku uvedie, ktorá časť majetku alebo ktoré veci sú z trestu prepadnutia majetku vylúčené. Majetok a veci vylúčené z trestu prepadnutia majetku nemožno v konkurze zapísať do súpisu majetku a ani speňažiť podľa osobitného predpisu.

(4) Vlastníkom prepadnutého majetku sa stáva štát, ak súd nerozhodne inak na základe vyhlásenej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.

(5) Právoplatným rozhodnutím súdu o prepadnutí majetku zaniká bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Do konkurznej podstaty nepatrí majetok druhého manžela po vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré zaniklo podľa predchádzajúcej vety. Vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ku ktorému došlo skôr, vrátane úkonov, ktoré zmenili jeho rozsah, možno v konkurze odporovať.

§ 60

Trest prepadnutia veci

(1) Súd uloží trest prepadnutia veci,

- a) ktorá bola použitá na spáchanie trestného činu,
- b) ktorá bola určená na spáchanie trestného činu, alebo
- c) ktorá je výnosom z trestnej činnosti.

(2) Ak vec uvedená v odseku 1 je nedosiahnuteľná alebo neidentifikovateľná, alebo je zmiešaná s majetkom páchatelia alebo s majetkom inej osoby získaným v súlade so zákonom, môže súd uložiť prepadnutie veci takej hodnoty, ktorá zodpovedá hodnote tejto veci.

(3) Nedosiahnuteľnou vecou sa rozumie vec zničená, poškodená, stratená, odcudzená, urobená neupotrebitelnou, spotrebovaná, ukrytá, prevedená na inú osobu s cieľom vyňať ju z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní alebo inak odstránená alebo ušetrené náklady.

(4) Trest prepadnutia veci môže súd uložiť, len ak ide o vec patriacu páchatelovi.

(5) Vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát, ak súd nerozhodne inak na základe vyhlásenej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.

(6) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak

- a) poškodenému vznikol z činu nárok na náhradu škody, ktorého uspokojenie by bolo znemožnené prepadnutím veci,
- b) hodnota veci je v zjavnom nepomere k miere závažnosti prečinu, alebo
- c) súd upustil od potrestania páchatelia.

§ 61

Trest zákazu činnosti

(1) Trest zákazu činnosti spočíva v tom, že sa odsúdenému po dobu výkonu tohto trestu zakazuje výkon určitého zamestnania, povolania alebo funkcie alebo takej činnosti, na ktorú treba osobitné povolenie alebo ktorej podmienky výkonu upravuje osobitný predpis.

(2) Trest zákazu činnosti môže súd uložiť na jeden rok až desať rokov, ak sa páchatel dopustil trestného činu v súvislosti s touto činnosťou. **Ako samostatný trest môže byť trest zákazu činnosti uložený, ak vzhľadom na povahu a závažnosť spáchaného trestného činu, okolnosti prípadu, osobu páchatelia, jeho pomery a možnosť nápravy uloženie iného trestu nie je potrebné.**

(3) Ak súd odsudzuje páchatelia za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, ktorý už bol za taký trestný čin alebo za trestný čin usmrtienia podľa § 149 ods. 4 alebo 5, ktorých sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, odsúdený, uloží mu trest zákazu činnosti v hornej polovici trestnej sadzby uvedenej v odseku 2.

(4) Súd môže uložiť trest zákazu činnosti na doživotie, ak odsudzuje páchatelia za trestný čin obchodovania s ľuďmi podľa § 179, trestný čin znásilnenia podľa § 199, trestný čin sexuálneho násillia podľa § 200, trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 201 až 202, trestný čin výroby detskej pornografie podľa § 368, trestný čin rozširovania detskej pornografie podľa § 369 a trestný čin prechovávanía detskej pornografie a účasť na detskom pornografickom predstavení podľa § 370, ak bol taký trestný čin spáchaný na dieťať.

(5) Súd uloží trest zákazu činnosti na doživotie, ak odsudzuje páchatelia za trestný čin

- a) ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, hoci už bol za taký trestný čin, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, dvakrát odsúdený, alebo
- b) usmrtienia podľa § 149 ods. 4 alebo 5, ktorého sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku.

(6) Ak súd odsudzuje páchatelia za trestný čin skrátania dane a poistného podľa § 276 ods. 2, 3 alebo ods. 4, trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 277

ods. 2, 3 alebo ods. 4, trestný čin daňového podvodu podľa § 277a ods. 2 alebo ods. 3, trestný čin nezaplatenia dane a poisťného podľa § 278 ods. 2 alebo ods. 3 a trestný čin marenia výkonu správy daní podľa § 278a ods. 2 alebo ods. 3, uloží mu trest zákazu činnosti v hornej polovici trestnej sadzby uvedenej v odseku 2.

(7) Na ukladanie trestu zákazu činnosti podľa odsekov 3 až 5 nemá vplyv zahľadanie odsúdenia.

(8) Do doby výkonu trestu zákazu činnosti sa nepočítava doba výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody a doba výkonu väzby; započítava sa však doba, počas ktorej bolo páchateľovi pred právoplatnosťou rozsudku podľa osobitných predpisov odňaté oprávnenie na činnosť, ktorá je predmetom zákazu, a doba, počas ktorej už nesmel na základe opatrenia štátneho orgánu túto činnosť vykonávať.

(9) Trest zákazu činnosti, ktorý odsúdený už vykonal, sa započítava do nového trestu zákazu činnosti, ktorý bol páchateľovi uložený pre ten istý skutok alebo do tohto trestu, ak bol uložený ako súhrnný trest alebo **spoločný trest**.

(10) Právoplatný rozsudok ukladajúci trest zákazu činnosti vykonávať funkciu člena štatutárneho orgánu, člena dozorného orgánu, vedúceho organizačnej zložky podniku, vedúceho podniku zahraničnej osoby, vedúceho organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby alebo prokuristu je po dobu výkonu trestu rozhodnutím o vylúčení podľa predpisov obchodného práva.

§ 62

Trest zákazu pobytu

(1) Trest zákazu pobytu spočíva v tom, že sa odsúdený nesmie po dobu výkonu tohto trestu zdržiavať na určenom mieste alebo v určenom obvode; na prechodný pobyt na takom mieste alebo v takom obvode v nevyhnutnej osobnej veci sa vyžaduje povolenie.

(2) Súd môže uložiť trest zákazu pobytu na jeden rok až päť rokov za úmyselný trestný čin, ak to vyžaduje so zreteľom na doterajší spôsob života páchateľa a miesto spáchania činu ochrana verejného poriadku, rodiny, zdravia, mravnosti alebo majetku. Trest zákazu pobytu sa nemôže vzťahovať na miesto alebo obvod, v ktorom má páchateľ trvalý pobyt.

(3) Súd môže uložiť páchateľovi po dobu výkonu tohto trestu primerané obmedzenia a povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4, smerujúce k tomu, aby viedol riadny život, ak mu tento trest neukladá popri nepodmienečnom treste odňatia slobody.

(4) Odsúdený je povinný podrobiť sa kontrole technickými prostriedkami, ak je takáto kontrola nariadená. Nariadiť kontrolu technickými prostriedkami možno, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu.

(5) Do doby výkonu trestu zákazu pobytu sa nepočítava doba výkonu trestu odňatia slobody.

(6) Trest zákazu pobytu sa nemôže uložiť popri treste

povinnej práce, ak sa práce majú vykonať v mieste, na ktorom je odsúdenému pobyt zakázaný.

§ 62a

Trest zákazu účasti na verejných podujatiach

(1) Trest zákazu účasti na verejných podujatiach spočíva v tom, že sa odsúdenému počas doby výkonu tohto trestu zakazuje účasť na športových, kultúrnych alebo iných verejných podujatiach v rozsahu určenom v rozhodnutí súdu.

(2) Súd môže uložiť trest zákazu účasti na verejných podujatiach až na desať rokov, ak sa páchateľ dopustí úmyselného trestného činu v súvislosti s účasťou na verejnom podujatí alebo ak to vyžaduje so zreteľom na doterajší spôsob života páchateľa a okolnosti spáchania činu, ochrana verejného poriadku, zdravia, mravnosti alebo majetku.

(3) Ako samostatný trest môže byť trest zákazu účasti na verejných podujatiach uložený, ak vzhľadom na povahu a závažnosť spáchaného prečinu, osobu a pomery páchateľa, uloženie iného trestu nie je potrebné.

(4) Na dobu výkonu trestu zákazu účasti na verejných podujatiach alebo na jej časť súd môže odsúdenému uložiť obmedzenia a povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4, najmä aby sa dostavil v určenom čase na príslušný útvar Policajného zboru a spravidla mu súd tiež uloží, aby podľa svojich síl nahradil škodu spôsobenú trestným činom alebo jej časť, ktorú súd zároveň určí.

(5) Odsúdený je povinný podrobiť sa kontrole technickými prostriedkami, ak je takáto kontrola nariadená. Nariadiť kontrolu technickými prostriedkami možno, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu.

(6) Do doby výkonu trestu zákazu účasti na verejných podujatiach sa doba výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody nezapočítava; započítava sa však doba, počas ktorej bola v tej istej veci páchateľovi pred právoplatnosťou rozsudku zakázaná účasť na verejných podujatiach, ktoré sú predmetom zákazu.

§ 63

Trest straty čestných titulov a vyznamenaní

(1) Trest straty čestných titulov a vyznamenaní spočíva v tom, že odsúdený stráca vyznamenania a iné čestné tituly udelené podľa osobitných predpisov.

(2) Súd môže uložiť trest straty čestných titulov a vyznamenaní, ak odsudzuje páchateľa za obzvlášť závažný zločin na trest odňatia slobody prevyšujúci päť rokov.

(3) Súd môže uložiť tento trest aj popri kratšom treste odňatia slobody alebo popri inom treste, ak to vzhľadom na povahu spáchaného obzvlášť závažného zločinu vyžaduje ochrana vážnosti čestného titulu a vyznamenania, ktoré boli páchateľovi pred odsúdením udelené.

§ 64

Trest straty vojenskej a inej hodnosti

(1) Trest straty vojenskej a inej hodnosti spočíva

v tom, že sa odsúdenému znižuje hodnosť v ozbrojených silách na hodnosť vojaka, a ak ide o príslušníka v služobnom pomere, odníma sa mu hodnosť v tomto zbere.

(2) Trest straty vojenskej a inej hodnosti uloží súd páchatelovi, ktorý je nositeľom takejto hodnosti, ak ho odsudzuje za úmyselný trestný čin na trest odňatia slobody najmenej na dva roky bez podmieneného odkladu jeho výkonu.

(3) Súd môže uložiť tento trest aj popri kratšom treste odňatia slobody alebo popri inom treste, ak odsudzuje páchatela, ktorý je príslušníkom ozbrojených síl alebo príslušníkom v služobnom pomere, a ak to vzhľadom na povahu spáchaného trestného činu vyžaduje disciplína a poriadok v ozbrojených silách alebo v službe.

§ 65

Trest vyhodenia

(1) Ak to vyžaduje bezpečnosť osôb alebo majetku alebo iný verejný záujem, súd môže páchatelovi, ktorý nie je občanom Slovenskej republiky ani osobou, ktorej bol udelený azyl alebo bola poskytnutá doplnková ochrana, uložiť trest vyhodenia z územia Slovenskej republiky.

(2) Trest vyhodenia nemožno uložiť páchatelovi,

- a) u ktorého sa nepodarilo zistiť jeho štátnu príslušnosť alebo štát, z ktorého na územie Slovenskej republiky pricestoval,
- b) ktorý je občanom členského štátu Európskej únie alebo občanom zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo jeho rodinným príslušníkom bez ohľadu na štátnu príslušnosť a má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky; to neplatí, ak takáto osoba predstavuje hrozbu pre bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok,
- c) ktorý je občanom členského štátu Európskej únie alebo občanom zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore s nepretržitým pobytom na území Slovenskej republiky viac ako desať rokov; to neplatí, ak takáto osoba predstavuje hrozbu pre bezpečnosť štátu,
- d) ktorý je dieťaťom a je občanom členského štátu Európskej únie alebo občanom zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore, ak vyhodenie nie je v najlepšom záujme dieťaťa,
- e) ak má byť vyhodený do štátu, v ktorom by bola ohrozená jeho osobná sloboda z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie; to neplatí pre toho, koho odôvodnene možno považovať za nebezpečného pre bezpečnosť Slovenskej republiky, alebo pre toho, kto bol odsúdený za obzvlášť závažný zločin a predstavuje nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku alebo
- f) ak má byť vyhodený do štátu, v ktorom by bol ohrozený jeho život z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie, alebo v ktorom by mu hrozilo mučenie,

kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo v ktorom mu bol uložený trest smrti alebo je predpoklad, že v prebiehajúcom trestnom konaní mu taký trest môže byť uložený.

(3) Rodinným príslušníkom podľa odseku 2 písm. b) je rodinný príslušník podľa predpisov o pobyte cudzincov.

(4) Trest vyhodenia môže súd uložiť na jeden rok až pätnásť rokov.

Štvrtý diel

Premena zvyšku trestu odňatia slobody na trest domáceho väzenia, podmienené prepustenie a podmienené upustenie od výkonu zvyšku niektorých trestov

§ 65a

Premena zvyšku trestu odňatia slobody na trest domáceho väzenia

(1) Súd môže odsúdenému premeniť zvyšok trestu odňatia slobody na trest domáceho väzenia, ak sú splnené podmienky podľa § 53 ods. 1 písm. c) a d) a súčasne

- a) odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie,
- b) odsúdený vykonal jednu tretinu uloženého alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného trestu odňatia slobody alebo dve tretiny uloženého alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného trestu odňatia slobody, ak ide o odsúdeného, ktorý bol pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody,
- c) zvyšok nevykonaného trestu odňatia slobody nepresahuje päť rokov,
- d) nejde o výkon trestu, ktorý bol nariadený po rozhodnutí o neosvedčení sa v skúšobnej dobe určenej pri podmienenom odklade výkonu trestu odňatia slobody, podmienenom odklade výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom, o výkon zvyšku trestu, ktorý bol nariadený po rozhodnutí o neosvedčení sa v skúšobnej dobe pri podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, a
- e) odsúdenému nebol premenený trest domáceho väzenia na trest odňatia slobody.

(2) Súd premení zvyšok trestu odňatia slobody na trest domáceho väzenia tak, že nevykonaný deň zvyšku trestu odňatia slobody sa rovná jednému dňu trestu domáceho väzenia.

Podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody

§ 66

(1) Súd môže odsúdeného podmienené prepustiť

na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

- a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,
- b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,
- c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

(2) Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

(3) Ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmiennečne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

(4) Ak ide o podmiennečné prepustenie podľa odseku 1 písm. c), kontrolu technickými prostriedkami možno skončiť najskôr po uplynutí doby, ktorá zodpovedá dvom tretinám uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

§ 67

(1) Osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenéj na doživotie môže byť podmiennečne prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

(2) Osoba odsúdená na doživotie môže byť podmiennečne prepustená najskôr po dvadsiatich piatich rokoch výkonu tohto trestu, ak s ohľadom na okolnosti činu, za ktorý bola odsúdená, a povahu jej osobnosti nehrozí jej prepustením opakovanie spáchaného činu alebo obdobného činu.

§ 68

(1) Pri podmiennečnom prepustení súd určí skúšobnú dobu na jeden rok až sedem rokov; skúšobná doba sa začína podmiennečným prepustením odsúdeného. Súd môže zároveň nariadiť probačný dohľad nad odsúdeným vo výmere do troch rokov a ustanoviť mu primerané

obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4. Ak ide o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, súd určí skúšobnú dobu na desať rokov a súčasne nariadi probačný dohľad nad odsúdeným vo výmere do piatich rokov a ustanoví mu primerané obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4. Podmiennečne prepustený je povinný podrobiť sa kontrole technickými prostriedkami, ak je takáto kontrola nariadená. Nariadiť kontrolu technickými prostriedkami možno, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu. Skúšobná doba neplynie počas výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody a počas výkonu väzby.

(2) Ak podmiennečne prepustený viedol v skúšobnej dobe riadny život a plnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že zvyšok trestu vykoná. Ak sa odsúdený nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, súd rozhodne tak, aby výkony trestov odňatia slobody nasledovali plynule za sebou.

(3) Ak súd vyslovil, že sa podmiennečne prepustený osvedčil, má sa za to, že trest bol vykonaný dňom, keď bol podmiennečne prepustený.

(4) Rovnako sa má za to, že trest bol vykonaný dňom, keď došlo k podmiennečnému prepusteniu, ak súd bez viny odsúdeného do roka od uplynutia skúšobnej doby nerozhodol, že odsúdený zvyšok trestu vykoná. Súd môže tak rozhodnúť do dvoch rokov, ak sa proti obvinenému vedie trestné stíhanie pre úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia.

(5) Opätovné podmiennečné prepustenie z výkonu toho istého trestu nie je možné.

Podmiennečné upustenie od výkonu zvyšku trestu domáceho väzenia

§ 68a

(1) Po výkone polovice trestu domáceho väzenia môže súd podmiennečne upustiť od výkonu jeho zvyšku, ak odsúdený v čase výkonu trestu spôsobom svojho života preukázal, že ďalší výkon tohto trestu už nie je potrebný.

(2) Pri podmiennečnom upustení od výkonu zvyšku trestu domáceho väzenia súd určí skúšobnú dobu až na tri roky, nie však kratšiu ako zvyšok trestu; skúšobná doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni právoplatnosti rozhodnutia o podmiennečnom upustení od výkonu zvyšku trestu domáceho väzenia.

(3) Odsúdenému, u ktorého súd podmiennečne upustil od výkonu zvyšku trestu domáceho väzenia, môže súd uložiť primerané obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4, smerujúce k tomu, aby viedol riadny život. Ak nejde o povinnosť nahradiť škodu spôsobenú trestným činom alebo zaplatiť dlh alebo zameškané výživné, nariadi probačný dohľad.

§ 68b

(1) Ak odsúdený, u ktorého sa podmienenečne upustilo od zvyšku trestu domáceho väzenia, viedol v skúšobnej dobe riadny život a plnil uložené obmedzenia alebo povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že zvyšok trestu premení na nepodmienečný trest odňatia slobody tak, že nevykonaný deň trestu domáceho väzenia sa rovná jednému dňu nepodmienečného trestu odňatia slobody, a zároveň rozhodne o spôsobe výkonu tohto trestu.

(2) Ak súd vyslovil, že sa odsúdený osvedčil, má sa za to, že trest bol vykonaný dňom, keď rozhodnutie o upustení od vykonania zvyšku trestu domáceho väzenia nadobudlo právoplatnosť.

(3) Rovnako sa má za to, že trest domáceho väzenia bol vykonaný dňom, keď rozhodnutie o podmienenečnom upustení od výkonu zvyšku trestu domáceho väzenia nadobudlo právoplatnosť, ak súd bez toho, že by odsúdený mal na tom vinu, nerozhodol o premene trestu podľa odseku 1 do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby, alebo ak sa proti odsúdenému vedie trestné stíhanie pre iný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe, do dvoch rokov od uplynutia skúšobnej doby.

**Podmienené upustenie od výkonu
zvyšku trestu zákazu činnosti**

§ 69

(1) Po výkone polovice trestu zákazu činnosti môže súd podmienenečne upustiť od výkonu jeho zvyšku, ak odsúdený v čase výkonu trestu spôsobom svojho života preukázal, že ďalší výkon tohto trestu už nie je potrebný.

(2) Pri podmienenečnom upustení od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti súd určí skúšobnú dobu až na päť rokov, nie však kratšiu ako zvyšok trestu; skúšobná doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni právoplatnosti rozhodnutia o tomto upustení.

(3) Odsúdenému, u ktorého súd podmienenečne upustil od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti, môže súd uložiť primerané obmedzenia a povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4, smerujúce k tomu, aby viedol riadny život; spravidla mu tiež uloží, aby podľa svojich síl nahradil škodu spôsobenú trestným činom alebo jej časť, ktorú zároveň určí.

(4) Súd nemôže podmienenečne upustiť od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti podľa odseku 1, ak ide o trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo, ktorý bol uložený odsúdenému,

- a) ktorému už bol takýto trest zákazu činnosti uložený v predchádzajúcich desiatich rokoch za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky alebo za iný trestný čin spáchaný pod vplyvom návykovej látky, alebo
- b) ktorý už bol v predchádzajúcich desiatich rokoch za obdobný čin spáchaný pod vplyvom návykovej látky,

ako je uvedený v písmene a), postihnutý zákazom činnosti viesť motorové vozidlo.

(5) Súd nemôže podmienenečne upustiť od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti podľa odseku 1, ak bol trest zákazu činnosti uložený podľa § 61 ods. 3 až 5.

§ 70

(1) Ak odsúdený, u ktorého sa podmienenečne upustilo od zvyšku trestu zákazu činnosti, viedol v skúšobnej dobe riadny život a plnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že zvyšok trestu vykoná.

(2) Ak súd vyslovil, že sa odsúdený osvedčil, má sa za to, že trest bol vykonaný dňom, keď rozhodnutie o upustení od vykonania zvyšku trestu zákazu činnosti nadobudlo právoplatnosť.

(3) Rovnako sa má za to, že trest zákazu činnosti bol vykonaný dňom, keď rozhodnutie o podmienenečnom upustení od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti nadobudlo právoplatnosť, ak súd bez viny odsúdeného nenariadil do roka od uplynutia skúšobnej doby, že odsúdený zvyšok trestu vykoná.

**Podmienené upustenie
od výkonu zvyšku trestu zákazu pobytu**

§ 71

(1) Po výkone polovice trestu zákazu pobytu môže súd podmienenečne upustiť od výkonu jeho zvyšku, ak odsúdený v čase výkonu trestu spôsobom svojho života preukázal, že ďalší výkon tohto trestu už nie je potrebný.

(2) Pri podmienenečnom upustení od výkonu zvyšku trestu zákazu pobytu súd určí skúšobnú dobu až na päť rokov, nie však kratšiu ako zvyšok trestu; skúšobná doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o tomto upustení.

(3) Odsúdenému, u ktorého súd podmienenečne upustil od výkonu zvyšku trestu zákazu pobytu, môže súd uložiť primerané obmedzenia a povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4, smerujúce k tomu, aby viedol riadny život; spravidla mu tiež uloží, aby podľa svojich síl nahradil škodu spôsobenú trestným činom alebo jej časť, ktorú zároveň určí.

§ 72

(1) Ak odsúdený, u ktorého sa podmienenečne upustilo od zvyšku trestu zákazu pobytu, viedol v skúšobnej dobe riadny život a plnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že zvyšok trestu vykoná.

(2) Ak súd vyslovil, že sa podmienenečne prepustený osvedčil, má sa za to, že trest bol vykonaný dňom, keď rozhodnutie o upustení od vykonania zvyšku trestu zákazu pobytu nadobudlo právoplatnosť.

(3) Rovnako sa má za to, že trest zákazu pobytu bol vykonaný dňom, keď rozhodnutie o podmienenečnom

upustení od výkonu zvyšku trestu zákazu pobytu nadobudlo právoplatnosť, ak súd bez viny odsúdeného nenariadil do roka od uplynutia skúšobnej doby, že odsúdený zvyšok trestu vykoná.

§ 72a

Podmienečné upustenie od výkonu zvyšku trestu zákazu účasti na verejných podujatiach

(1) Po výkone polovice trestu zákazu účasti na verejných podujatiach môže súd podmienečne upustiť od výkonu jeho zvyšku, ak odsúdený v čase výkonu trestu spôsobom svojho života preukázal, že ďalší výkon tohto trestu už nie je potrebný.

(2) Pri podmienečnom upustení od výkonu zvyšku trestu zákazu účasti na verejných podujatiach súd určí skúšobnú dobu až na päť rokov, nie však kratšiu ako zvyšok trestu; skúšobná doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o tomto upustení.

(3) Odsúdenému, u ktorého súd podmienečne upustil od výkonu zvyšku trestu zákazu účasti na verejných podujatiach, môže súd uložiť primerané obmedzenia a povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4, smerujúce k tomu, aby viedol riadny život.

§ 72b

(1) Ak odsúdený, u ktorého sa podmienečne upustilo od zvyšku trestu zákazu účasti na verejných podujatiach, viedol v skúšobnej dobe riadny život a plnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že zvyšok trestu vykoná.

(2) Ak súd vyslovil, že sa podmienečne prepustený osvedčil, má sa za to, že trest bol vykonaný dňom, keď rozhodnutie o upustení od výkonu zvyšku trestu zákazu účasti na verejných podujatiach nadobudlo právoplatnosť.

(3) Rovnako sa má za to, že trest zákazu účasti na verejných podujatiach bol vykonaný dňom, keď rozhodnutie o podmienečnom upustení od výkonu zvyšku trestu zákazu účasti na verejných podujatiach nadobudlo právoplatnosť, ak súd bez viny odsúdeného nenariadil do roka od uplynutia skúšobnej doby, že odsúdený zvyšok trestu vykoná.

Piaty diel Ochranné opatrenia

Ochranné liečenie

§ 73

(1) Súd uloží ochranné liečenie v prípade uvedenom v § 39 ods. 2 písm. c) alebo § 40 ods. 1 písm. c) alebo ak páchatel činu inak trestného nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný.

(2) Súd tak môže urobiť aj vtedy, ak páchatel spáchal trestný čin

- a) v stave zmenšenej pričítlosti a jeho pobyt na slobode je nebezpečný,
- b) v súvislosti s duševnou poruchou a jeho pobyt na slobode je nebezpečný, alebo
- c) v dôsledku závislosti od návykovej látky alebo v dôsledku závislosti na hazardných hrách.

(3) Ochranné liečenie podľa odseku 2 písm. c) súd neuloží, ak vzhľadom na osobu páchatela, alebo jeho postoj k predchádzajúcemu ochrannému liečeniu nemožno očakávať dosiahnutie jeho účelu.

(4) Ochranné liečenie môže súd uložiť aj popri treste, pri upustení od potrestania alebo pri podmienečnom upustení od potrestania.

(5) Ak odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody trpí duševnou poruchou, ktorá podľa odborného lekárskeho posudku nie je len prechodná a pre ktorú je pobyt odsúdeného na slobode nebezpečný, súd môže rozhodnúť o uložení ochranného liečenia.

(6) Súd uloží ochranné liečenie aj páchatelovi, u ktorého rozhodne o prepustení z výkonu detencie a ktorý trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná.

§ 74

(1) Ambulantnú formu ochranného liečenia súd uloží, ak vzhľadom na osobu páchatela, povahu duševnej poruchy a liečebné možnosti možno očakávať splnenie účelu ochranného liečenia. Ústavnú formu ochranného liečenia súd uloží, len ak je pobyt páchatela na slobode nebezpečný z dôvodu duševnej poruchy alebo ak vzhľadom na osobu páchatela, povahu duševnej poruchy a liečebné možnosti nemožno očakávať, že účel splní ambulantná forma ochranného liečenia. Ak súd ukladá ochranné liečenie podľa § 73 ods. 2 písm. c) popri treste odňatia slobody, ktorého výkon podmienečne neodkladá, uloží ho ústavnou formou.

(2) Súd zmení formu ochranného liečenia, ak uložená forma neplní svoj účel a možno dôvodne očakávať dosiahnutie účelu inou formou. Ústavnú formu ochranného liečenia môže súd zmeniť na ambulantnú formu, ak doterajší priebeh ochranného liečenia nasvedčuje tomu, že ústavná forma už nie je potrebná a účel ochranného liečenia možno dosiahnuť aj ambulantnou formou.

(3) Ak sa ochranné liečenie ukladá popri nepodmienečnom treste odňatia slobody, vykonáva sa počas výkonu trestu v ústave na výkon trestu. Ak dlhka výkonu trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu nepostačí na splnenie účelu ochranného liečenia, súd môže rozhodnúť o jeho pokračovaní ambulantnou formou alebo ústavnou formou.

(4) Ochranné liečenie trvá, kým to vyžaduje jeho

účel; o zmene jeho formy, o prepustení z jeho výkonu alebo jeho ukončení rozhoduje súd.

(5) Ochranné liečenie uložené páchateľovi podľa § 73 ods. 2 písm. c) ambulantnou formou trvá najviac dvanásť mesiacov a ústavnou formou trvá najviac tri mesiace s následným doliečovaním ambulantnou formou, ktorá trvá najviac dvanásť mesiacov. Ak sa počas výkonu ochranného liečenia zistí, že jeho účel nemožno dosiahnuť alebo ak na dosiahnutie jeho účelu nie je potrebná určená doba alebo súdom uložená forma, súd zmení formu ochranného liečenia alebo rozhodne o prepustení z výkonu ochranného liečenia alebo o ukončení ochranného liečenia.

(6) Od výkonu ochranného liečenia súd upustí, ak pred jeho začatím zaniknú okolnosti, pre ktoré bolo uložené.

§ 75

Ochranná výchova

Podmienky ukladania a výkonu ochrannej výchovy sú upravené v osobitných ustanoveniach o stíhaní mladistvých.

Ochranný dohľad

§ 76

(1) Ochranný dohľad môže súd uložiť páchateľovi úmyselného trestného činu, ktorý bol už v minulosti najmenej dvakrát **odsúdený** za takýto trestný čin a ktorému znovu ukladá nepodmienečný trest odňatia slobody, alebo **páchateľovi zločinu**, ak vzhľadom na osobu páchateľa, najmä s prihliadnutím na jeho doterajší spôsob života, na prostredie, v ktorom žije, a na povahu spáchanej trestnej činnosti, sa nedá očakávať, že po výkone trestu povedie riadny život.

(2) Súd môže na návrh prokurátora alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu uložiť odsúdenému pred skončením výkonu trestu odňatia slobody ochranný dohľad aj bez splnenia podmienok uvedených v odseku 1, ak vzhľadom na správanie počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody nemožno od neho očakávať, že po prepustení z výkonu trestu povedie riadny život.

(3) Ochranný dohľad nemožno uložiť mladistvému a odsúdenému, ktorému bol uložený trest odňatia slobody na doživotie.

§ 76a

(1) Ochranný dohľad súd uloží páchateľovi činu inak trestného, ktorý nie je pre nepričetnosť trestne zodpovedný a ukladá mu ochranné liečenie ambulantnou formou.

(2) Ochranný dohľad súd uloží aj vtedy, ak mení ústavnú formu ochranného liečenia psychiatrického alebo sexuologického na ambulantnú formu. Ochranný dohľad môže súd uložiť aj pri zmene ústavnej formy iného druhu ochranného liečenia na ambulantnú for-

mu, ak to považuje vzhľadom na osobu páchateľa a dosiahnutie účelu ochranného liečenia za potrebné.

(3) Ochranný dohľad môže súd uložiť aj páchateľovi, ktorý nedodržiava liečebný režim ambulantného ochranného liečenia.

§ 77

(1) Odsúdený, ktorému súd uložil ochranný dohľad podľa § 76, je po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody povinný dostaviť sa do dvoch pracovných dní po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody k probačnému a mediáčnému úradníkovi okresného súdu, v ktorého obvode má bydlisko, a v rámci uloženého ochranného dohľadu

- oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať,
- osobne sa hlásiť v určených lehotách a
- vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska; to neplatí, ak ide o pravidelne opakujúce sa vzdialenia, o ktorých bol probačný a mediálny úradník vopred informovaný.

(2) Odsúdený alebo páchateľ, ktorému súd uložil ochranný dohľad podľa § 76a, je povinný sa do piatich pracovných dní od uloženia ochranného dohľadu dostaviť k probačnému a mediáčnému úradníkovi okresného súdu, v ktorého obvode má bydlisko, a v rámci uloženého ochranného dohľadu je povinný

- hlásiť sa osobne v určených lehotách,
- oznamovať vopred vzdialenie sa z miesta bydliska; to neplatí, ak ide o pravidelne opakujúce sa vzdialenia, o ktorých bol probačný a mediálny úradník vopred informovaný, a
- podrobiť sa kontrole dodržiavania liečebného režimu.

(3) Ak páchateľ nedodržiava liečebný režim, zdravotnícke zariadenie, v ktorom vykonáva ochranné liečenie, oznámi túto skutočnosť probačnému a mediáčnému úradníkovi, ktorý bezodkladne podá návrh na súd na zmenu ambulantného ochranného liečenia na ústavné alebo návrh na uloženie obmedzení a povinností podľa § 51 ods. 3 a 4. Rovnako postupuje probačný a mediálny úradník aj vtedy, ak páchateľ neplní alebo nedodržiava povinnosti vyplývajúce z ochranného dohľadu alebo uložené v rámci ochranného dohľadu. Ak je pobyt páchateľa na slobode nebezpečný z dôvodu nedodržiavania liečebného režimu alebo z dôvodu zhoršenia jeho zdravotného stavu, návrh na súd na zmenu ambulantného ochranného liečenia na ústavné môže podať aj zdravotnícke zariadenie, ktoré môže navrhnúť aj vydanie predbežného príkazu na umiestnenie páchateľa v zdravotníckom zariadení poskytujúcom ústavnú starostlivosť.

(4) Odsúdenému alebo páchateľovi, ktorému sa uložil ochranný dohľad, môže súd uložiť aj obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4.

(5) Odsúdený alebo páchateľ, ktorému súd uložil

obmedzenia alebo povinnosti podľa odseku 4, je povinný podrobiť sa kontrole technickými prostriedkami, ak je takáto kontrola nariadená. Nariadiť kontrolu technickými prostriedkami možno, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu.

§ 78

(1) Ochranný dohľad sa ukladá na jeden rok až tri roky.

(2) Ak sa ochranný dohľad ukladá opätovne, a to skôr, než bol vykonaný ochranný dohľad predtým uložený, nesmie čas, na ktorý sa opätovne ukladá, spolu s doteraz nevykonaným zvyškom ochranného dohľadu predtým uloženého prevyšovať päť rokov.

(3) Ak súd ukladá ochranný dohľad podľa § 76a odseky 1 a 2 sa nepoužijú. Ochranný dohľad podľa § 76a trvá, kým to vyžaduje jeho účel; o prepustení z ochranného dohľadu rozhoduje súd.

§ 79

Ochranný dohľad podľa § 76 zaniká

- a) uplynutím času, na ktorý bol uložený, alebo
- b) dňom, ktorým nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie, že sa podmienčne prepustený osvedčil.

§ 80

Súd môže upustiť od výkonu zvyšku ochranného dohľadu, ak nepovažuje jeho ďalší výkon za potrebný.

Detencia

§ 81

(1) Ak odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná a pre ktorú výkon trestu odňatia slobody neplní svoj účel a odsúdený je z dôvodu tejto duševnej poruchy nebezpečný pre život alebo zdravie iných osôb, súd rozhodne o prerušení výkonu trestu odňatia slobody a umiestnení odsúdeného v detenčnom ústave.

(2) Súd môže pred skončením výkonu trestu odňatia slobody rozhodnúť o umiestnení do detenčného ústavu aj takého páchatel'a úmyselného trestného činu, ktorého pobyt na slobode je z dôvodu duševnej poruchy, ktorá nie je len prechodná, nebezpečný pre život alebo zdravie iných osôb a ktorý sa odmieta podrobiť ochrannému liečeniu alebo u ktorého ochranné liečenie neplní svoj účel; páchatel' sa umiestni do detenčného ústavu po výkone trestu odňatia slobody.

(3) Súd môže na základe odborného lekárskeho posudku rozhodnúť o umiestnení páchatel'a do detenčného ústavu aj vtedy, ak páchatel', ktorého pobyt na slobode je nebezpečný z dôvodu duševnej poruchy, ktorá nie je len prechodná, vykonáva ochranné liečenie v zdravotníckom zariadení a svojím správaním ohrozuje život alebo zdravie iných osôb.

(4) Súd môže na základe odborného lekárskeho posudku rozhodnúť o umiestnení páchatel'a do detenčného ústavu aj vtedy, ak ide o páchatel'a trestného činu spáchaného zo sexuálneho motívu, ktorý vykonáva ochranné liečenie v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti, ak ochranné liečenie nedosiahlo svoj účel a v budúcnosti hrozí opakovanie spáchaného činu alebo obdobného činu; súd rozhodne na návrh zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti.

§ 82

(1) Účelom umiestnenia páchatel'a v detenčnom ústave je osobitným liečebným režimom a dôslednou izoláciou od spoločnosti zabrániť páchatel'ovi v ďalšom páchaní trestných činov a činov inak trestných.

(2) Pobyt páchatel'a v detenčnom ústave trvá dovtedy, kým ochranu spoločnosti pred páchatel'om nemožno zabezpečiť miernejšími prostriedkami.

(3) Najmenej jedenkrát ročne a vždy na návrh detenčného ústavu súd preskúma dôvodnosť držania páchatel'a v detenčnom ústave a na základe odborného lekárskeho posudku rozhodne o ďalšom trvaní detencie alebo o prepustení páchatel'a z detenčného ústavu, ak dôvody detencie pominuli, a rozhodne o ďalšom výkone trestu alebo o uložení ochranného liečenia.

§ 83

Zhabanie veci

(1) Ak nebol uložený trest prepadnutia vecí uvedenej v § 60 ods. 1, súd uloží zhabanie vecí, ak

- patrí osobe, ktorú nemožno stíhať alebo odsúdiť,
- patrí páchatel'ovi, od ktorého potrestania súd upustil, alebo páchatel'ovi, voči ktorému bolo trestné stíhanie zastavené, alebo páchatel'ovi, voči ktorému bolo trestné stíhanie podmienčne zastavené, alebo páchatel'ovi, voči ktorému bolo trestné stíhanie zastavené z dôvodu schválenia zmiernu,
- nepatrí páchatel'ovi a je výnosom z trestnej činnosti,
- nepatrí páchatel'ovi a bola určená alebo použitá na spáchanie trestného činu,
- ide o tovar bez kontrolných známkov alebo bez iných kontrolných technických opatrení vyžadovaných všeobecne záväzným právnym predpisom na jeho označenie na daňové účely,
- okolnosti prípadu odôvodňujú predpoklad, že vec by mohla byť zdrojom financovania terorizmu, alebo
- to vyžaduje bezpečnosť ľudí alebo majetku, prípadne iný obdobný verejný záujem.

(2) Vlastníkom zhabanej veci sa stáva štát, ak súd nerozhodne inak na základe vyhlásenej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.

(3) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak

- poškodenému vznikol z činu nárok na náhradu škody, ktorého uspokojenie by bolo znemožnené zhabaním vecí, alebo

b) hodnota veci je v zjavnom nepomere k miere závažnosti prečinu.

(4) Ak vec uvedená v odseku 1 je nedosiahnuteľná alebo neidentifikovateľná, alebo je zmiešaná s majetkom páchatela alebo s majetkom inej osoby získaným v súlade so zákonom, môže súd uložiť zhabanie veci takej hodnoty, ktorá zodpovedá hodnote tejto veci.

§ 83a

Zhabanie časti majetku

(1) Súd môže uložiť zhabanie časti majetku páchatelovi, ktorého odsudzuje za úmyselný trestný čin, za ktorý tento zákon ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej štyri roky alebo za trestný čin neoprávneného prístupu do počítačového systému podľa § 247, neoprávneného zásahu do počítačového systému podľa § 247a, neoprávneného zásahu do počítačového údajov podľa § 247b, výroby a držby prístupového zariadenia, hesla do počítačového systému alebo iných údajov podľa § 247d, machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266, prijímania úplatku podľa § 328 až 330, podplácania podľa § 332 až 334, nepriamej korupcie podľa § 336 alebo rozširovania detskej pornografie podľa § 369, ktorým páchatel získal alebo sa snažil získať pre seba alebo pre iného majetkový prospech a súd má za to, že určitá časť jeho majetku je výnosom z trestnej činnosti na základe preukázania, že hodnota majetku, ktorú páchatel nadobudol alebo previedol na inú osobu v čase najviac päť rokov pred páchaním takéhoto trestného činu, v čase jeho páchania alebo po jeho spáchaní je v hrubom nepomere k príjmom páchatela nadobudnutým v súlade so zákonom alebo na základe iných skutočností odôvodňujúcich takýto záver.

(2) Zhabanie časti majetku môže súd uložiť aj vtedy, ak by tento majetok mohol byť zhabaný podľa odseku 1 a ak páchatel tento majetok

- previedol alebo nechal previesť na inú osobu bezplatne alebo za nápadne výhodných podmienok a táto osoba vedela alebo mohla a mala vedieť, že na ňu takýto majetok previedol, aby sa vyhol peňažnému trestu podľa § 56, trestu prepadnutia majetku podľa § 58, trestu prepadnutia veci podľa § 60 alebo uloženiu zhabania veci podľa § 83, alebo že tento majetok bol získaný v rozpore so zákonom,
- previedol alebo nechal previesť na blízku osobu,
- previedol alebo nechal previesť na právnickú osobu, v ktorej má sám alebo v spojení s blízkymi osobami väčšinovú majetkovú účasť, väčšinový podiel na hlasovacích právach alebo rozhodujúci vplyv na riadení, a takýto majetok páchatel bezplatne alebo za nápadne výhodných podmienok užíva, alebo
- nadobudol do bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo tento majetok sa nachádzal v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, ktoré bolo vyporiadané dohodou a patrí manželovi páchatela.

(3) Súd je povinný pri uložení zhabania časti majetku určiť veci, ktoré podliehajú zhabaniu. Ak bol preukázaný hrubý nepomer medzi hodnotou majetku a príjmami páchatela nadobudnutými v súlade so zákonom v sledovanom období, môže súd určiť akékoľvek veci patriace páchatelovi v hodnote až do výšky preukázaného hrubého nepomeru. **Zhabaniu nepodlieha majetok tretích osôb, ktoré tento majetok nadobudli v dobrej viere.**

(4) Ak súdu nie je známe, kde sa veci, ktoré sú predmetom zhabania časti majetku, nachádzajú, ich zhabanie nie je vhodné s ohľadom na práva tretích osôb alebo ak ten, komu mohla byť vec zhabaná, ju pred vydaním rozhodnutia o zhabaní časti majetku zničí, poškodí, scudzí alebo jej zhabanie inak zmaří, môže súd uložiť zhabanie veci takej hodnoty alebo peňažnej čiastky, ktorá zodpovedá hodnote tejto veci.

(5) Zhabanie časti majetku postihuje aj plody a úžitky veci, ktoré prináležia osobe, ktorej bola takáto vec zhabaná. Zhabanie časti majetku sa nevzťahuje na veci, ktoré sú nevyhnutné na uspokojovanie životných potrieb osoby, ktorej sa má zhabať časť majetku, alebo osôb, o ktorých výživu a výchovu je táto osoba povinná sa starať.

(6) Vlastníkom zhabanej časti majetku sa stáva štát, ak súd nerozhodne inak na základe vyhlásenej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.

§ 83b

Vypúšťa sa.

TRETIA HLAVA

ZÁNIK TRESTNOSTI A TRESTU

§ 84

Zmena zákona

Trestnosť činu, ktorý mal v čase spáchania znaky niektorého trestného činu uvedeného v osobitnej časti tohto zákona, zaniká, ak neskorší zákon ustanoví, že tento čin nie je trestným činom.

Účinná rútosť

§ 85

Trestnosť trestných činov šírenia nebezpečnej ľudskej nákazlivej choroby podľa § 163, ohrozovania zdravia závadnými potravinami a inými predmetmi podľa § 168, brania rukojemníka podľa § 185, legalizácie výnosu z trestnej činnosti podľa § 233, § 234, porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 238, porušovania predpisov o obehu tovaru v styku s cudzinou podľa § 254, porušovania predpisov o nakladaní s kontrolovaným tovarom a technológiami podľa § 255, § 256, § 257, ohrozenia devízového hospodárstva podľa § 258, skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 260, poškodzovania finančných záujmov Európskej únie podľa

§ 263, ohrozenia obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva podľa § 264, všeobecného ohrozenia podľa § 284, poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 286, ohrozenia a poškodenia životného prostredia podľa § 300, § 301, vlastizrady podľa § 311, úkladov proti Slovenskej republike podľa § 312, teroru podľa § 313, § 314, záškodníctva podľa § 315, § 316, sabotáže podľa § 317, vyzvedačstva podľa § 318, ohrozenia utajovanej skutočnosti podľa § 319, § 320, ohrozenia dôvernej skutočnosti a vyhradenej skutočnosti podľa § 353, vzbury väzňov podľa § 358, šírenia poplašnej správy podľa § 361, § 362, genocídia podľa § 418, teroristického útoku podľa § 419, niektorých foriem účasti na terorizme podľa § 419b, financovania terorizmu podľa § 419c, cestovania na účel terorizmu podľa § 419d, neľudskosti podľa § 425 a používania zakázaného bojového prostriedku a nedovoleného vedenia boja podľa § 426 zaniká, ak páchateľ dobrovoľne

- a) škodlivý následok trestného činu zamedzil alebo napravil, alebo
- b) urobil o trestnom čine oznámenie v čase, keď sa škodlivému následku trestného činu mohlo ešte zabrániť; oznámenie treba urobiť orgánu činnému v trestnom konaní alebo Policajnému zboru, vojak môže toto oznámenie urobiť aj svojmu nadriadenému alebo služobnému orgánu a osoba vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo výkone väzby aj príslušníkovi Zboru väzenskej a justičnej stráže.

§ 86

(1) Trestnosť trestného činu zaniká aj vtedy, ak ide o trestný čin

- a) zanedbania povinnej výživy podľa § 207, ak trestný čin nemal trvalo nepriaznivé následky a páchateľ svoju povinnosť dodatočne splnil skôr, než sa súd odobral na záverečnú poradu,
- b) nevyplatenia mzdy a odstupného podľa § 214, ak trestný čin nemal trvalo nepriaznivé následky a páchateľ svoju povinnosť dodatočne splnil najneskôr do 60 dní od dokonania trestného činu,
- c) zneužitia účasti na hospodárskej súťaži podľa § 250, ak páchateľ svojim konaním umožnil podnikateľovi alebo inej právnickej osobe splniť podmienky pre neuloženie alebo zníženie pokuty podľa zákona upravujúceho ochranu hospodárskej súťaže,
- d) skrátenia dane a poistného podľa § 276, neodvedenia dane a poistného podľa § 277 alebo nezaplatenia dane a poistného podľa § 278, ak páchateľ nespáchal trestný čin ako člen zločinskej skupiny a ak splatná daň a jej príslušenstvo alebo poistné boli dodatočne zaplatené najneskôr v nasledujúci deň po dni, keď sa páchateľ po skončení jeho vyšetrovania mohol oboznámiť s jeho výsledkami,
- e) založenia, zosnovania a podporovania zločinskej

skupiny podľa § 296 alebo založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny podľa § 297, ak páchateľ urobil dobrovoľne oznámenie orgánu činnému v trestnom konaní alebo Policajnému zboru o zločinskej skupine alebo teroristickej skupine a jej činnosti v čase, keď nebezpečenstvo, ktoré hrozilo z jej ďalšej činnosti, sa mohlo ešte odstrániť; vojak môže toto oznámenie urobiť aj svojmu nadriadenému alebo služobnému orgánu a osoba vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo výkone väzby aj príslušníkovi Zboru väzenskej a justičnej stráže,

- f) podplácania podľa § 332 alebo § 333, nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 2 a prijatia a poskytnutia nenáležitej výhody podľa § 336d, ak páchateľ úplatok alebo nenáležitú výhodu poskytol alebo sľúbil len preto, že bol o to požiadaný, a urobil o tom dobrovoľne bez odkladu oznámenie orgánu činnému v trestnom konaní alebo Policajnému zboru; vojak môže toto oznámenie urobiť aj svojmu nadriadenému alebo služobnému orgánu a osoba vo výkone trestu odňatia slobody alebo vo výkone väzby aj príslušníkovi Zboru väzenskej a justičnej stráže.

(2) Trestnosť trestného činu podľa odseku 1 písm. d) nezaniká, ak ide o páchateľa, ktorý bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch **právo- platne odsúdený**, alebo ak trestné stíhanie páchateľa za obdobný čin bolo v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch zastavené z dôvodu zániku trestnosti trestného činu podľa odseku 1.

Premiácia trestného stíhania

§ 87

(1) Trestnosť činu zaniká uplynutím premiacej doby, ktorá je

- a) tridsať rokov, ak ide o zločin, za ktorý tento zákon dovoľuje uložiť trest odňatia slobody na doživotie,
 - b) **pätnásť** rokov, ak ide o zločin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti dovoľuje uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby **prevyšujúcou** desať rokov,
 - c) **desať** rokov, ak ide o ostatné zločiny,
 - d) päť rokov, ak ide o prečin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti dovoľuje uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby **prevyšujúcou** tri roky,
 - e) tri roky pri ostatných prečinoch.
- (2) Do premiacej doby sa nezapočítava
- a) doba, po ktorú nebolo možné páchateľa postaviť pred súd pre zákonnú prekážku,
 - b) doba, po ktorú sa páchateľ zdržiaval v cudzine s úmyslom vyhnúť sa trestnému stíhaniu,
 - c) skúšobná doba podmieneného zastavenia trestného stíhania,
 - d) doba, po ktorú bolo dočasne odložené vznesenie obvinenia, alebo

e) doba, po ktorú bolo prerušené trestné stíhanie.

- (3) Premlčanie trestného stíhania sa prerušuje**
a) vznesením obvinenia pre trestný čin, o ktorého premlčanie ide, ako aj po ňom nasledujúcimi riadnymi úkonmi orgánu činného v trestnom konaní, sudcu pre prípravné konanie alebo súdu smerujúcimi k trestnému stíhaniu obvineného, okrem prípadu, ak obvinenie bolo následne zrušené, alebo
b) ak páchateľ spáchal v premlčacej dobe nový trestný čin, za ktorý tento zákon ustanovuje trest rovnaký alebo prísnejší.

(4) Prerúšením premlčania sa začína nová premlčacia doba.

(5) Trestné stíhanie sa premlčí najskôr pätnásť rokov potom, čo osoba, na ktorej bol spáchaný trestný čin neoprávneného odoberania orgánov, tkanív a buniek a nezákonnej sterilizácie podľa § 159 ods. 2, trestný čin obchodovania s ľuďmi podľa § 179, trestný čin znásilnenia podľa § 199, trestný čin sexuálneho násillia podľa § 200, trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 201 až 202, trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 a trestný čin výroby detskej pornografie podľa § 368, dovŕšila osemnásť rok svojho veku.

(6) Ak ide o zločin, za ktorý tento zákon v prvej hlave, druhej hlave, tretej hlave a deviatej hlave osobitnej časti dovoľuje uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej desať rokov, trestnosť činu zaniká uplynutím premlčacej doby, ktorá je dvadsať rokov; ustanovenie odseku 1 písm. b) sa nepoužije. Ak ide o prečin, za ktorý tento zákon v prvej hlave, druhej hlave, tretej hlave a deviatej hlave osobitnej časti dovoľuje uložiť trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej tri roky, trestnosť činu zaniká uplynutím premlčacej doby, ktorá je päť rokov; ustanovenie odseku 1 písm. d) sa nepoužije.

(7) Ak sa zákonom skráti premlčacia doba v prípade trestných činov podľa § 213, § 233 až 234, § 237, § 254, § 261 až 263, § 266, § 276 až 277a, § 278a, § 326, § 328 až 336 alebo § 336c a 336d, ktorých spáchaním dochádza k poškodzovaniu finančných záujmov Európskej únie, ktorej plynutie bolo prerušené podľa odseku 3 pred nadobudnutím účinnosti takého zákona, účinky prerušenia premlčania trestného stíhania, ako aj účinky úkonov podľa odseku 3 písm. a) zostávajú zachované, ak keby v čase prerušenia premlčania trestného stíhania bolo trestné stíhanie podľa takého zákona už premlčané.

§ 88

Uplynutím premlčacej doby nezaniká trestnosť trestných činov uvedených v dvanásťtej hlave osobitnej časti tohto zákona okrem trestného činu založenia, podpory a propagácie hnutia smerujúceho k potlačeniu základných

práv a slobôd podľa § 421, trestného činu prejavu sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422, trestného činu výroby extrémistického materiálu podľa § 422a, trestného činu rozširovania extrémistického materiálu podľa § 422b, trestného činu prechovávanía extrémistického materiálu podľa § 422c, trestného činu popierania a schvaľovania holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti podľa § 422d, trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa § 423 a trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti podľa § 424.

§ 89

Odpuštenie alebo zmiernenie trestu

(1) Trest sa nevykoná, ak ho prezident Slovenskej republiky na základe svojho práva odpúšťať tresty odsúdenému odpustil. To sa však nevzťahuje na iné tresty, ak boli páchateľovi uložené popri sebe a ostali rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky nedotknuté.

(2) Ak prezident Slovenskej republiky na základe svojho práva zmiernovať tresty odsúdenému trest zmiernil, vykoná sa takto zmiernený trest. To sa však nevzťahuje na iné tresty, ak boli páchateľovi uložené popri sebe a ostali rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky nedotknuté.

Premľčanie výkonu trestu

§ 90

(1) Uložený trest nemožno vykonať po uplynutí premlčacej doby, ktorá je

- dvadsať rokov, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody na doživotie,
- pätnásť rokov, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody prevyšujúci desať rokov,
- desať rokov, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody **prevyšujúci päť rokov,**
- päť rokov pri odsúdení na iný trest.

(2) Premlčacia doba sa začína právoplatnosťou rozsudku a pri podmienenom odsúdení, podmienenom odsúdení s dohľadom, podmienenom prepustení alebo podmienenom prepustení s dohľadom právoplatnosťou rozhodnutia o tom, že sa trest vykoná.

(3) Do premlčacej doby sa nezapočítava doba, po ktorú nebolo možné trest vykonať preto, že sa odsúdený zdržiaval v cudzine s úmyslom vyhnuť sa trestu, alebo bol na ňom vykonávaný trest odňatia slobody.

(4) Premlčacie výkony trestu sa prerušuje, ak

- súd urobil opatrenie smerujúce k výkonu trestu, o ktorého premlčanie ide, alebo
- odsúdený bol v premlčacej dobe právoplatne odsúdený za nový úmyselný trestný čin spáchaný v premlčacej dobe, za ktorý tento zákon ustanovuje trest rovnaký alebo prísnejší.**

(5) Prerúšením premlčania sa začína nová premlčacia doba.

§ 91

Výkon trestu uloženého pre trestné činy uvedené v dvanásťtej hlave osobitnej časti tohto zákona sa nepremiľčuje okrem trestného činu založenia, podpory a propagácie hnutia smerujúceho k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 421, trestného činu prejavu sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422, trestného činu výroby extrémistického materiálu podľa § 422a, trestného činu rozširovania extrémistického materiálu podľa § 422b, trestného činu prechovávanía extrémistického materiálu podľa § 422c, trestného činu popierania a schvaľovania holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti podľa § 422d, trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa § 423 a trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti podľa § 424.

Zahľadanie odsúdenia**§ 92**

(1) Súd môže zahľadiť odsúdenie, ak odsúdený viedol po výkone alebo odpustení trestu, alebo po premiľčaní jeho výkonu riadny život nepretržite po dobu najmenej

- a) desať rokov, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody prevyšujúci päť rokov,
- b) päť rokov, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody prevyšujúci jeden rok,
- c) tri roky, ak ide o odsúdenie na trest odňatia slobody neprevyšujúci jeden rok.

(2) Ak ide o odsúdenie na tresty uvedené v § 32 písm. b) až l), k zahľadaniu dochádza ich vykonaním.

(3) Ak odsúdený preukázal po výkone alebo odpustení trestu alebo premiľčaní jeho výkonu svojím vzorným správaním, že sa napravil, môže súd zahľadiť odsúdenie na žiadosť odsúdeného i pred uplynutím doby uvedenej v odseku 1.

(4) Doba uvedená v odseku 1 sa v prípade, že sa u podmiennečne prepusteného a podmiennečne prepusteného s dohľadom má za to, že trest bol vykonaný dňom, keď odsúdený bol podmiennečne prepustený, spravuje dĺžkou skutočného výkonu trestu. Ak bol trest zmiernený rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky, spravuje sa dĺžkou trestu takto zmierneného.

(5) Odsúdenie sa zahľadzuje, ak to nariadi prezident Slovenskej republiky na základe svojho práva zahľadzať odsúdenie formou milosti alebo amnestie.

§ 93

(1) Ak bolo odsúdenie zahladené, hľadá sa na páchatela, ako keby nebol odsúdený.

(2) Ak sa páchatelovi uložilo viac trestov popri sebe, nemožno odsúdenie zahľadiť, kým neuplynie doba na zahľadanie trestu odňatia slobody podľa § 92 ods. 1, ak bol uložený.

**ŠTVRTÁ HLAVA
OSOBITNÉ USTANOVENIA O STÍHANÍ
MLADISTVÝCH****Prvý diel
Trestná zodpovednosť****§ 94****Všeobecné ustanovenie**

(1) Osoba, ktorá v čase spáchania trestného činu dovŕšila štrnásť rok a neprekročila osemnásť rok svojho veku, sa považuje za mladistvú.

(2) Ak táto hlava neobsahuje osobitné ustanovenia, použijú sa na mladistvého ostatné ustanovenia tohto zákona.

§ 95**Trestná zodpovednosť**

(1) Mladistvý mladší ako pätnásť rokov, ktorý v čase spáchania činu nedosiahol takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný.

(2) Prečin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, nie je trestným činom, ak ho spáchal mladistvý a ak je jeho závažnosť malá.

**Druhý diel
Zánik trestnosti****§ 96****Premiľčanie trestného stíhania**

(1) Trestnosť činu zaniká uplynutím premiľčacej doby, ktorá je

- a) desať rokov, ak ide o trestný čin, za ktorý tento zákon ustanovuje trest odňatia slobody na doživotie,
- b) päť rokov, ak je horná hranica sadzby trestu odňatia slobody najmenej desať rokov,
- c) tri roky pri ostatných trestných činoch.

(2) Uplynutím premiľčacej doby nezaniká trestnosť tých trestných činov, kde to ustanovuje tento zákon.

**Tretí diel
Ukladanie sankcií a výchovných opatrení
mladistvému****§ 97****Účel sankcií a výchovných opatrení**

(1) Účelom trestu u mladistvého je predovšetkým vychovať ho na riadneho občana, pričom trest má zároveň pôsobiť na predchádzanie protiprávných činov a primerane chrániť aj spoločnosť; uložený trest má súčasne viesť k obnoveniu narušených sociálnych vzťahov a k začleneniu mladistvého do rodinného a sociálneho prostredia.

(2) Účelom ochranného opatrenia a výchovného

opatrenia u mladistvého je kladne ovplyvniť duševný, mravný a sociálny vývoj mladistvého so zreteľom na dosiahnutý stupeň jeho rozumového a mravného vývoja, na jeho osobné vlastnosti, rodinnú výchovu a prostredie, z ktorého pochádza, a tým mladistvého zároveň chrániť pred škodlivými vplyvmi a spoločnosť pred páchaním trestnej činnosti.

(3) Pri ukladaní trestu, ochranného opatrenia alebo výchovného opatrenia treba prihliadať na osobnosť mladistvého, jeho vek, rozumovú a mravnú vyspelosť, zdravotný stav, na jeho osobné, rodinné a sociálne pomery, pričom musia byť primerané povahe a závažnosti spáchaného činu a majú viesť k začleneniu mladistvého do rodinného a sociálneho prostredia tak, aby predchádzali protiprávnym činom.

Upustenie od potrestania

§ 98

Súd môže upustiť od potrestania mladistvého, ktorý spáchal prečin, jeho spáchanie ľutuje a prejavuje účinnú snahu po náprave, ak

- a) vzhľadom na povahu spáchaného činu a na doterajší život mladistvého možno dôvodne očakávať, že už prejednanie veci pred súdom postačí na jeho nápravu, alebo
- b) súd prijme záruku za nápravu mladistvého a má za to, že vzhľadom na výchovný vplyv toho, kto záruku ponúkol, povahu spáchaného činu a osobu mladistvého sa uloženie trestu nejaví nevyhnutné.

§ 99

Súd môže upustiť od potrestania mladistvého za prečin aj vtedy, ak

- a) mladistvý spáchal čin v stave, ktorý bol vyvolaný duševnou poruchou, a súd má za to, že ochranné liečenie, ktoré zároveň ukladá, zaistí nápravu mladistvého lepšie ako trest, alebo
- b) sa voči mladistvému vykonáva ochranné opatrenie alebo výchovné opatrenia a na dosiahnutie účelu zákona nie je potrebné uloženie trestu.

§ 100

Ak súd upustil od potrestania, hľadá sa na mladistvého, ako keby nebol odsúdený.

§ 101

Podmienečné upustenie od potrestania

(1) Za podmienok uvedených v § 98 môže súd podmienečne upustiť od potrestania mladistvého, ak považuje za potrebné počas určenej doby sledovať správanie mladistvého.

(2) Pri podmienečnom upustení od potrestania súd určí skúšobnú dobu až na jeden rok. Zároveň môže mladistvému uložiť primerané obmedzenia a povinnosti uvedené

v § 51 ods. 3 a 4, smerujúce k tomu, aby viedol riadny život; spravidla mu uloží, aby podľa svojich síl nahradil škodu, ktorú spôsobil.

(3) Súd môže vzhľadom na okolnosti prípadu a osobu mladistvého ponechať podmienečné upustenie od potrestania v platnosti napriek tomu, že mladistvý dal príčinu na uloženie trestu, a

- a) ustanoviť nad mladistvým probačný dohľad, ak už nebol uložený,
- b) primerane predĺžiť skúšobnú dobu, nie však viac ako o jeden rok, alebo
- c) ustanoviť výchovné opatrenia smerujúce k tomu, aby viedol riadny život.

(4) Ak mladistvý, u ktorého bolo podmienečne upustené od potrestania, viedol v skúšobnej dobe riadny život a vyhovel uloženým podmienkam, vysloví súd, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, o uložení trestu.

(5) Ak súd do roka od uplynutia skúšobnej doby neurobil rozhodnutie podľa odseku 4 bez toho, že by na tom mal mladistvý vinu, má sa za to, že sa osvedčil.

(6) Ak sa vyslovilo, že sa mladistvý, u ktorého bolo podmienečne upustené od potrestania trestu, osvedčil, alebo ak sa má za to, že sa osvedčil, hľadá sa na neho, ako keby nebol odsúdený.

Štvrtý diel Ochranná výchova

§ 102

Dôvody uloženia ochrannej výchovy

(1) Ak súd odsudzuje mladistvého, môže mu uložiť ochrannú výchovu, ak

- a) o výchovu mladistvého nie je náležite postarané a tento nedostatok nemožno odstrániť v rodine, v ktorej žije,
- b) doterajšia výchova mladistvého bola zanedbaná, alebo
- c) prostredie, v ktorom mladistvý žije, neposkytuje záruku jeho riadnej výchovy.

(2) Ochrannú výchovu nemožno uložiť, ak ide o vojak.

§ 103

Výkon ochrannej výchovy

(1) Ochranná výchova sa vykonáva v osobitných výchovných zariadeniach (ďalej len „ochranná ústavná výchova“) alebo sa môže vykonať aj v profesionálnej náhradnej rodine (ďalej „ochranná rodinná výchova“); ak to však vyžaduje zdravotný stav mladistvého, vykonáva sa prednostne v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti.

(2) Ochranná výchova potrvá, kým to vyžaduje jej účel, najdlhšie však do dovŕšenia osemnásteho roku veku mladistvého; ak to vyžaduje záujem mladistvého, môže ju súd predĺžiť do dovŕšenia jeho devätnásteho roku.

(3) Ak nemožno ochrannú výchovu vykonať ihneď, nariadi súd na dobu do jej začiatku dohľad probačného a mediačného úradníka.

(4) Od výkonu ochrannej výchovy súd upustí, ak zaniknú pred jej začatím okolnosti, pre ktoré bola uložená.

(5) Ak prevýchova mladistvého pokročila do tej miery, že možno očakávať, že aj bez obmedzení, ktorým je podrobený vo výchovnom zariadení alebo v určenej rodine, bude sa riadne správať, avšak dosiaľ nepominuli všetky okolnosti, pre ktoré bola ochranná výchova uložená, môže súd podmienenečne upustiť od ochrannej výchovy alebo mladistvého podmienenečne umiestniť mimo výchovného zariadenia alebo náhradnej rodiny. Pritom môže mladistvému uložiť dohľad probačného a mediačného úradníka alebo iné výchovné opatrenie.

(6) Ak mladistvý nesplní očakávanie, že bez obmedzení, ktorým je podrobený v rámci určenej ochrannej výchovy, bude sa riadne správať, súd podmienenečne upustenie od ochrannej výchovy alebo podmienenečne umiestnenie mimo výchovného zariadenia alebo určenej rodiny zruší a rozhodne, že sa vo výkone ochrannej výchovy pokračuje.

Zmena spôsobu výkonu ochrannej výchovy

§ 104

(1) Ochranná ústavná výchova môže byť kedykoľvek zmenená na ochrannú rodinnú výchovu a naopak.

(2) Ak je to potrebné vzhľadom na účel ochrannej výchovy, môže byť zmenená aj fyzická osoba, ktorej bol mladistvý zverený do ochrannej rodinnej výchovy.

§ 105

Ak spáchala osoba, ktorá dovŕšila dvanásť rok svojho veku a je mladšia ako štrnásť rokov, niektorý čin, za ktorý tento zákon dovoľuje uložiť trest odňatia slobody na doživotie, súd jej uloží v civilnom procese ochrannú výchovu aj na návrh prokurátora; súd tak môže urobiť aj vtedy, keď je to potrebné na zabezpečenie riadnej výchovy osoby mladšej ako štrnásť rokov, ktorá spáchala čin, ktorý by inak bol trestným činom alebo osoby mladšej ako pätnásť rokov, ktorá spáchala trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 201.

Piaty diel Výchovné opatrenia

§ 106

Druhy výchovných opatrení a ich ukladanie

(1) Pri podmienenečnom upustení od potrestania alebo v prípravnom konaní môžu byť na dosiahnutie účelu zákona uložené mladistvému výchovné opatrenia.

(2) Výchovné opatrenia sú:

- a) výchovné povinnosti a obmedzenia,
- b) napomenutie s výstrahou.

(3) Výchovné opatrenia môže ukladať súd a v prí-

pravnom konaní so súhlasom osoby, proti ktorej sa konanie vedie, aj prokurátor. Mladistvý môže kedykoľvek v priebehu trestného stíhania až do skončenia prípravného konania svoj súhlas odvolať písomným vyhlásením adresovaným prokurátorovi; výkon výchovného opatrenia sa tým končí.

(4) V prípade, ak sa preukáže, že úplné alebo včasné plnenie výchovného opatrenia je pre mladistvého nemožné alebo ho z iných vážnych dôvodov nemôže splniť alebo zavinene neplní, súd a v prípravnom konaní prokurátor uložené výchovné opatrenie zruší alebo zmení.

§ 107

Výchovné povinnosti a obmedzenia

(1) Súd a v prípravnom konaní prokurátor môže mladistvému uložiť výchovné povinnosti a obmedzenia, najmä aby

- a) sa podrobil probačnému dohľadu vykonávanému probačným a mediačným úradníkom,
- b) býval s rodičom alebo s iným dospelým, ktorý je zodpovedný za jeho výchovu,
- c) sa usiloval o vyrovnanie s poškodeným,
- d) nahradil podľa svojich síl škodu spôsobenú trestným činom alebo inak prispel k odstráneniu následku trestného činu,
- e) vykonal bezplatne vo voľnom čase spoločensky prospešnú činnosť,
- f) sa podrobil liečeniu škodlivej závislosti,
- g) sa podrobil vo svojom voľnom čase programu sociálneho výcviku, psychologickému poradenstvu, psychoterapeutickému, vzdelávaciemu, doškoľovaciemu, rekvalifikačnému alebo inému vhodnému programu na rozvíjanie jeho sociálnych zručností a osobnosti mladistvého, ktorý nie je probačným programom.

(2) Vykonal spoločensky prospešnej činnosti určitého druhu môže byť mladistvému uložené len tak, aby nenarušilo jeho prípravu na budúce povolanie, predovšetkým plnenie povinností súvisiacich so vzdelávacím programom školy, alebo výkon povolania alebo zamestnania, pričom môže ísť najviac o štyri hodiny denne, osemnásť hodín týždenne, celkovo šesťdesiat hodín.

§ 108

Napomenutie s výstrahou

Napomenutím s výstrahou súd a v prípravnom konaní prokurátor dôrazne vytkne mladistvému v prítomnosti jeho zákonného zástupcu protiprávnosť jeho činu a upozorní ho na sankcie, ktoré mu hrozia podľa zákona, ak by v budúcnosti spáchal trestnú činnosť.

Šiesty diel Tresty

§ 109

Druhy trestov

Mladistvému môže súd uložiť len